

ՀԻՄՆԱԴԻՐՔ՝
ՄԻՍԱՔ ԵՒ ՍԱՐԳԻՍ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ
ԱՐՏՈՆԱՏԵՐ՝ ՄԵԼԻՔ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ
Հասցե՝ Իսթանպուլ, Անգարա
Zussst., թիւ 36
SAHIBI
Melik Koçunyan

JAMANA

ՄԱՐԿԱԿԱՆ

ԺՈՂՈՎԸԴ ԵՎ ԿԵՆՍՈՐԵՐԹ

ՈՒՐԲԱԹ ԳԻՆ
19 4
ՄԱՐՏ 1937
28Պ՝ ՏԱՐԻ
ԹԻՒ 11168 ՂՐԵ

ՀԱԹԱՅԻ ՄԵՋ ԲՈՒՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

ԳԼԽԱՐԿ ԴՆՈՂՆԵՐԸ ԿԸ ԽՈՅՏԱՆԳՈՒԻՆ

Ի ՍԱԿԱՅՆ ԲՈՒՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՊԱՐԴԻՆ ԿԸ ՄԱՆ
ԴԱՄԱՍԿՈՍ, 18. — Թիւրքմէն
աշխարհներուն բնական մարզէն
զուրա Թիւրքմէններէն զատ, միւս
բոլոր ցեղերը գլխարկ զնելու յո-
մարութիւն յայտնեցին: Տեղական
իշխանութիւնները ամէն միջոցի կը
ձեռնարկին այս շարժումին առաջը
առնելու համար: Եւ միջոցներ ձեռ-
անելու բնորոշ պիտի հասկնանք ճշն-
շունքով սաստիկացնել և հակա-
թուրք բրթակառուցումն ուժ տալ:
Տեղական իշխանութեանց մարզիկը
ժողովուրդին կը քարոզեն թէ
Աստուած չի սիրեր գլխարկ զնողը,
նէ ալ Թրանսպոնները կը սիրեն
զանոնք: Այդ մարզիկը թրքու-
թեան ղեմ բրթակառու ընելով չեն
բաւականանար այլ և միտքեան
զարգացումը ղեմ կը պայքարին
յայտնելով թէ իրենց և թուրք-
բուն միջև կրօնքի, գոյնի և ցեղի
տարբերութիւն կայ: Ասոնք կ'աշ-
խատին ոչ թուրք տարբերու միջև
ալ գոտութիւն հանել:

ՌՈՒՄԷՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ԱՆԳԱՐԱ ԱՅՅԸ ՄԵԾ ԿԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹԻՒՆ ՅԱՌԱՋ ԲԵՐԱԻ ԵՒՐՈՊ. ԾՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՄԵՋ

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԻՍՄԷԹ ԻՆԷՕՆԻԻ ԽՆՁՈՅՔ ՄԸ ՏՈՒԱԻ Ի ՊԱՏԻՒ Մ. ԱՆԹՈՆԵՍՔՈՒԻ, ԱՆԱՏՈՒՒ ՔԼԻԿՈՒՆ ՄԵՋ

ԱՆԳԱՐԱ ԲԱԼԱՍԻ ՄԵՋ ԱԼ ԵՐԵՎՈՅԹ ՄԸ ՍԱՐՔՈՒԵՏԱԻ

ԱՆԳԱՐԱ, 18. — Վարչապետ Իս-
մէթ Ինէօնիւ և արկիւնը, Անատո-
լու Քլիւպին մէջ այսօր կէսօրին
հացկերոյթ մը տուան ի պատիւ
առւմէն արտաքին գործոց նախա-
րարին և արկիւնը:
Հացկերոյթին մասնակցեցան ար-
տաքին գործավար Տօքթ. Արաս,
ինչպէս նաև բոլոր գործավարները,
Հանրապետութեան նախագահին ա-
ռաջին թիկնապահը, մասնաւոր գի-
ւանի անօրէնը, առւմէն ղեկավարը
և ուրիշ բարձրաստիճան անձնաւո-
րութիւններ:

անդ մը կը յատկացնեն Անթօնէս
քուի այցելութեան մասին՝ Իսթան-
պուլէն և Անգարայէն հասած հե-
ռագիրներուն:
Մեկնաբանելով այս այցելութիւ-
նը, «Էնտէքանտանս Թուրքի» իր
խմբագրականին մէջ կը վերլուծէ
այն հսկայական գործը զոր գլուխ
հանած է հանճարեղ բարեկարգիչ
Աթաթիւրք և կը շեշտէ նոր Թուր-
քիոյ շինիչ զերը Արեւելեան ներ-
պայի մէջ:
Այս թերթը կը յայտնէ որ Թուր-
քիա եղաւ առաջին պետութիւնը
որ զիտցաւ յարաբերութիւններ հա-
տասել Սովեթներուն հետ և ապա-
ցոյց տալ կորովի կամքի մը, հե-
ռացնելու համար վերաբնութեան
և կայսերապաշտութեան «Փանթէ
զիտ»:
Յետոյ կ'աւելցնէ. — Թուրքիա
և Թուրանիա պետութիւններն են,
որոնք ոչ մէկ ծաւարապաշտ քաղա-
քականութիւն հետապնդելով, միաս-
նաբար զբաղած են ազատագրելու
խաղաղութեանը: Այս միեւնոյն խա-
ղաղ խռովայն է որ հիմ կը ծառայէ
Պարսկաստանի Համաձայնութեան, որ
տիպար պահպանողական զինակցու-
թիւն մըն է:
Բացի քաղաքական և տնտեսա-
կան այնքան սերտ կապերէն որոնք
կը միացնեն զանոնք, թուրք և
առւմէն ժողովուրդները իրարու հան-
դէպ փոխադարձ յարգանքի և զուր-
գոբանքի զգացումներ կը տածեն:
Այս մասին ամէնէն պերճաբան ա-
պացոյցը եղաւ այն հաւարակաց
ցաւը որ յայտնուեցաւ առւմէն հան-
րային կարծիքին կողմէ, Տօքրու-
ճայի թուրք բնակչութեան մեկ-
նումին առթիւ:

Անգարա Բալասի երեկոյթը

ԱՆԳԱՐԱ, 18. — Թուրքիոյ արտա-
քին գործոց նախարարին և արկի-
ւնը ի պատիւ, այս իրիկուն հաց-
կերոյթ մը տարբեց Անգարայի առ-
ւմէն ղեկավար Մ. Թէլէմաք, Անգա-
րա Բալասի մէջ: Հացկերոյթէն

ԻՏԱԼԱՑԻ ԿԻՆ ՄԸ ԲԱՐԻՉԻ ՄԵՋ ՀՐԱՋԵՆՈՎ ՍՊԱՆՆԵԼ ՈՒՋԵՑ ՇՈՒՄԻ ՖՐԱՆՍ. ԴԵՄՊԱՆ ԿՈՄՍ ՏԸ ՇԱՄՊՐԵՕՆԸ

Կնոջ յայտարարութիւնները
Հարցախօսիչ Դասաւորին
ԲԱՐԻՉ, 18. — Անգարայի և
Հոմոի Ֆրանս. նախկին ղեկավար
Կոմս առ Շամպրէօնի վրայ առը-
ճանակով կրակեց կին մը, այն պա-
հուն երբ հիւսիսի կայսրանը կը
մտնէր Պրիւքէլ երթալու համար:
Կոմս առ Շամպրէօնի մանր վի-
ճակով փոխադրեցաւ հիւանդանոց:
Նախադատակիրն անունն է Օր. առ
Ֆօնթանոմ, նախկին լրագրող:
ԲԱՐԻՉ, 18. — Մաթէնի զրա-
ձին նայելով, Տիկին Ֆօնթանոմ,
Քօնթ Շամպրէօնի վրայ առըճանակ
պարպելէն ետքը, հետեւեալ յայ-
տարարութիւնը արտաբերեց և հարցա-
քննիչ զատարարին. —
«Տը Շամպրէօնի մեծ պետական մար-
դուն վրայ իմ ունեցած համակրու-
թիւնս կորսուի: Կարգ մը զաղա-
նիքներ տուած էի անոր, հրապա-
րակ հանեց ատոնք չարագանցե-
լով»:
Մատամ առ Ֆօնթանոմ ոստիկա-
նութեան քովիւրին յայտնած է
թէ շատ կը ցաւի որ չէր կրցած իր
տաղին հարուածովը սպաննել Տը
Շամպրէօնը:
Տը Շամպրէօնը դարձանող բժիշկ-
ները իրենց տեղեկագրով յայտնած
էին թէ վիրաւորեալին վիճակը բար-
ւոքած է:

Վարչապետ Իսմէթ Ինէօնի Նախարար Մ. Անթօնէսի հետ

Մամուլի ընդհ. սօրէկի հացկերոյթը

ԱՆԳԱՐԱ, 18. — Մամուլի ընդհ.
անօրէն վէտատ նէտիմ այս իրի-
կուն Անատոլիի Քլիւպին մէջ հաց-
կերոյթ մը տուան, ի պատիւ առ-
ւմէն լրագրողներուն: Մտերմական
այս հացկերոյթին, Ռատու հետա-
գրական գործակալութեան անօրէն
Մ. Հուրթիկէ և առւմէն Ատէվէ-
րուլ թերթին զիւանազիտական
խմբագիր Կրիկարէսթիէն զատ,
հացկերոյթին մասնակցեցան թուրք
և օտար թերթերու խմբագիրներ:
Թուրքիոյ մամուլին կարեւոր
հրատարակութիւնները
ՊՈՒՐԻՆՆԸ 18. — Թերթերը լայն

ՖՐԱՆՏԱՍ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԾԱՆԻ ԴԵՊՔԵՐՈՒ ՆԱԽՕՐԵԱԿԻՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՃԱԿՏԻ ԿՈՒՍԱԿՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԻՐԱՐՈՒ ՄԵՋ ՊԱՌՍԿՏԵՑԱՆ

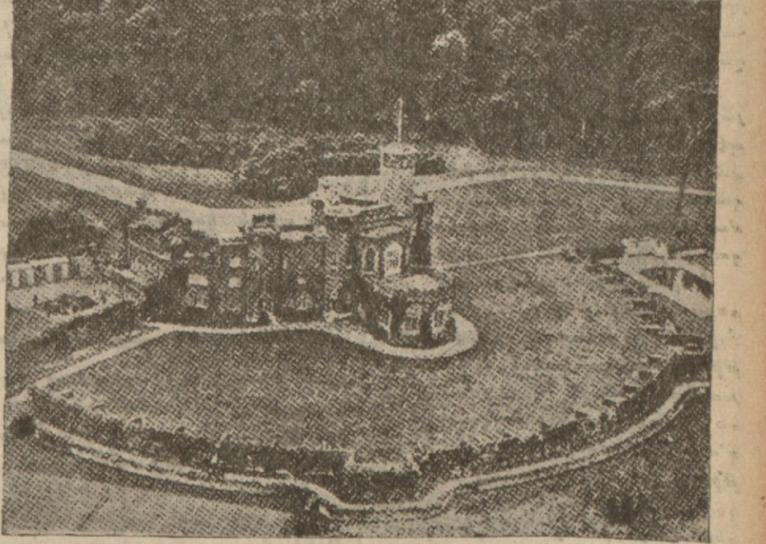
ԱՐԻԻՆԱԼԻ ԽՈՒՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՎԵՐՋ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԴՈՒՆ
ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐԸ ԳՐԱԵՑԻՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱԶԱՆԴԵՒԻՆ
ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՏԱՂԱԽԱՐԸ

ԲԱՐԻՉ 18. — Քլիւպի խոսու-
թեանց վերջնական հաշուեկշիռը հե-
տեւեալն է. — Հինգ ցուցարար մե-
սած, 80 ցուցարար վիրաւորուած և
241 ոստիկան վիրաւորուած՝ ճը
ժանրապէս: Աշխատանքի ընդհ.
համազանցակցութեան ղեկանը երէկ
զուժարեց արտակարգ նիստ, որմէ
վերջ անոր ընդհ. քարտուղար Ժուէօ
այցելեց ներքին նախարար Տօքմօ-
յի նախարարաց Խորուրդը զու-
մարուեցաւ երէկ ժամը 17ին քննե-
լու համար Քլիւպի խոսութեանց
պատասխանատուութիւնները կը
կարծուի որ կատարութիւնը մը-
տադիր է այսուհետեւ արգիլել ամէն
ցոյց, որ կրնայ խոսութիւն պատ-
ճանել: Քաղաք. շրջանակները կը
կարծեն որ Քլիւպի միջազգայնը
անդրազարձներ պիտի ունենան քա-
ղաքական կացութեան վրայ:
Երէկ համայնավար երեսփոխան-
ներ Տիւքթ. և Թօքթ. այցելեցին
Պրիւքէլ: Տեսակցութիւնէն յետոյ հա-
մայնավար կուսակցութիւնը հրա-
տարակեց զեկոյց մը, որ կ'ըսէր. —
(Շար. Բ. Էջ)

ՎԻՆՏՈՐԻ ԴՈՒՔԱԸ ՄԱՅԻՍ 22ԻՆ ՊԻՏԻ ԱՄՈՒՍԵԱՆԱՅ ՎԻԷՆՆԱՅԻ ՄԵՋ

ԼՈՅՑ ՃՈՐՃ ԵՒ ՎԻՆՏՈՐՆ ԶԸՐԶԻԼ ՊԻՏԻ ԱՇԽԱՏԻՆ ՈՐ ԴՈՒՔՍԻՆ ՅԱՏԿԱՅՈՒԻ ՏԱՐԵԿԱՆ 25 ՀԱԶԱՐ ՈՍԿԻ ԵՒ ՄԻԱՆՈՒԱԳ ԳՈՒՄԱՐՄԸ

Անգիոյ մէջ Ֆօքթ Պէլլէսթի ղդեակը որ Վինտորի գումարի
բնակութեան պիտի յատկացուի երբ Անգիա վերադառնայ
(Նիւրք կարգալ 2րդ էջ)

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ ԿԵՐՈՆԱԿԱՆ ԵՒՐՈՊԱՆ ԵՒ ՊԱԼԵԱՆՆԵՐԸ ԲԱԺՆԵԼՈՒ ԽՆԴՐԻՆ ՄԵՋ ՀԱՄԱԶԱՅՆՆԵՐ ԿԸ ԳՐԷ ԱՆԳԼ. ԹԵՐԹ ՄԸ

ՉԵԽՕՍԼՈՎԱՔԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԱԿԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԻՍԿ ԵՈՒԿՕՍԼԱԿԻԱ ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ, ԻՏԱԼ. ԱԶԴԵՑՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ ՊԻՏԻ ՄՏՆԵՆ ԵՂԵՐ (Նիւրք կարգալ Բ. էջ)

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

ԿԵՐՈՆԱԿԱՆ ԵՒՐՈՊԱՆ ԵՒ ՊԱԼԵԱՆՆԵՐԸ ԲԱԺՆԵԼՈՒ ԽՆԴՐԻՆ ՄԷՋ ՀԱՄԱՉԱՅՆԵՐ ԵՆ ԿԸ ԳՐԷ ԱՆԳԼ. ԹԵՐԹ ՄԸ

ՉԷԻՍՈՒՆԱԿՔԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԻՍԿ ԵՆՈՒԿՈՍՆԱԿԻԱ

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ, ԻՏԱԼ. ԱՋԴԵՑՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ ՊԻՏԻ ՄՏՆԵՆ ԵՂԵՐ

Չոր. Կէօրինկի և Մուսոլինիի միջև Յունուար 15էն 17 տեղի ունեցած տեսակցութիւնները միայն նեցած տեսակցութիւնները միայն Սպանիոյ գործերուն շուրջ չեն եւ զամ, այլ բովանդակ եւրոպայի և աշխարհի քաղաքական կացութիւնը քննութեան բովէ մը անցուցած են: Բարիդի «Թան» թերթը իր վերջին թիւին մէջ կը գրէ.

Իտալիա հրաժարեցաւ Հապրուպուրդները Աւստրիոյ և Հունգարիոյ մէջ վերահաստատելու գաղափարէն: Չեխոսլովակիա և Ռումանիա պիտի մտնեն զերման ազգացութեան տակ, իսկ Նուկուլարիա, Հունգարիա և Պուլկարիա պիտի մտնեն Իտալիոյ ազգացութեան տակ: Աւստրիա այդ երկու շրջանակներուն միջև «Թանթոն» զերթը պիտի կատարէ:

«Թան» յօդուածագիրը կը յայտնէ թէ, այս կարգի տեսակցութիւններ ասկէ առաջ եւրոպայի գլխուն շատ մը փորձանքներ բերած են և Չոր. Կէօրինկի ուղեւորութեան մասին ալ ըսած է. — «Գերման զօրավարին այս ուղեւորութեան նըպատակն է Մուսոլինիի հետ համաձայնիլ, Չեխոսլովակիոյ սահմանները ետ մղել և ղէպի Ուրբանիա ճամբայ մը բանալ: Կէօրինկի ասկէ վերջ պիտի անցնի Վարշավիա»:

«Թան» յայդ յօդուածին մէջ «Տի Տոյէ Վիրթշպիթ» (գերման տնտեսութիւնը) պարբերաթիւթէն արտատպած է հատուած մը, որուն մէջ ըսուած է. — «Բանի մը տարիէն կարելի պիտի օգտուիլ ֆոքր Ասիայէն անցնող ցամաքի ճամբաներէն, այն ստեն Պալքաններուն

տնտեսական ուժերը այնքան պիտի աւելնան որ այլևս տնտես. նկատուածով կարօտ չպիտի ըլլանք Անգլիոյ: Եթէ Անգլիա կը յուսայ զէնքի ուժով արգելիլ ազգերու զարգացումն ու անկախութիւնը, այն ստեն զուցէ եւրոպական նոր պատերազմ մըն ալ ծագի և բայց այդ պատերազմը պիտի տապալէ Բրիտանական կայսրութիւնը:

«Թան» յօդուածագիրը կը վերջացնէ իր տեսութիւնը սա տողերով. —

«Չեմ պնդեր թէ այս հարաւորեւեհեան ձեռնարկները պիտի սկսին մօտ օրէն: Իմ կարծիքս է, Վինսթըն Չըրչիլին ըսածին պէս, թէ եւրոպայէն զոյգութիւն ունի այդ վերջին քայլը, բայց շատ շատ տարիէ մը կրնայ ծայր տալ:»

ԾԱՆՕԹ ՄԱՆԿԱՎԱՐԻ ՊՐ. ԱՐԱՄ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ ԵՐԷԿ ԳԻՃԵՐ ԲԱՆԱԽՕՍԵՑ ՆՈՐ ԾԻՃԼԻ ԶԱՒԱՔԱՏԵՂԻՒՆ ՄԷՋ

Ս. ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ ԱՆՈՒՂՂԱԿԻ ԿԵՐՊՈՎ ԲԱՆԱՉԵՑԻՑ

ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ՔՆՆԱԴՍՈՒՅԻՒՆՆԵՐԸ

Երէկ իրիկուն, Նոր Շիշլիի հասարակարգը հաճելի մամ մը սպրեցաւ: Միութեան մասնաւոր մէկ Յանձնախումբը հրաւիրած էր Պր. Ա. Նիկողոսեանը՝ բանախօսել, նիւթ ունենալով Հայ Մարմնակրթութիւնը և անոր գործունէութիւնը:

Պր. Նիկողոսեան կարճ յայտարարեց ըստ թէ, յարմար տեսած է առաջարկուած նիւթը փոխել և իր կիսնքին մէջ առաջին անգամ ըլլալով գրի առած է իր այս բանախօսութիւնը որուն նիւթն է «Ինչ պէտք է ըլլայ դերը Հայ Մարմնակրթական Միութեանը»:

Պր. Ա. Նիկողոսեան ծանօթ է մեր մարզական Միութեանը հոգեբանութեան, գիտէ թէ շատ քիչ պիտի ըլլայ իր բանախօսութիւնը մտիկ շնորհներուն թիւը (արդէն Նոր Շիշլիի Վարչութիւնն ալ պըզտիկ սրահ մը յատկացուցած էր ունկնդիրներուն), որով գրի առած էր իր պատրաստած նիւթը, հարաւարակել տալու զայն և աւելի լայն շրջանակներու օգտակար ըլլալու մտօք:

Ճշմարիտ հաճոյք մըն Ա. Նիկողոսեանի բանախօսութեան ունկնդրութիւնը: Երբ ան կը բանաձեւէ «Ժամանակ»ի մարզական աշխատակիցներու ցարդ գրածները: Կենսաբան կ'սկսի շարժումով բոյսերու և կենդանիներու մէջ, միայն թէ բոյսերը իրենց կազմուածքին պատճառաւ ազատ չեն իրենց շարժումներուն մէջ:

Շարժումը կ'ըլլայ զնդերով, թէ զնդերն ալ ջրային զրուծեամբ կապուած է ուղեղին: Այնպէս որ զնդերին զարգացումը չնպաստեր բարօրութեան մասնաւոր այս դարուն երբ մարմնի լրբերը ճղճիմ կը մնայ անթելին քով, երբ շոգեշարժ ուժը և ելկտրականութիւնը ոչինչի կ'իջեցնեն զնդերին բիրտ ուժը և թեւակիրն ալ վերջին օրերը կ'ապրի մեր երկրին մէջ: Այս դարուն զնդերին պակասութիւնը մահացու չէ, այլ մտքի պակասաւորութիւնը մահացու է: Թնդանութիւնը ուժը չէր որ շահեցաւ մեծ պատերազմը այլ ջայտակարարութիւնն և մտքին ուժը, ջիւղերու տոկոսութիւնը, այս է ճշմանատաններու յանգած վերջին եզրակացութիւնը:

Փիղին, ճնգիչը, բիրտ ուժը կորսնցուցած է իր նշանակութիւնը. առողջ միտք, կորով, բարձր զգացումներ ունեցողներուն է աշխարհը: Ինչու ուժ տալ ուրեմն մարմնին մէկ մասին զնդերներուն զարգացման, երբ այդ զնդերը առանձինն օգտակար պիտի չըլլայ կենսաբան առաջընթացին: Անշատ մարմին, անշատ հոգի չկայ: Մեր մարմնակրթական Միութիւնները պէտք է ձգտին ուրեմն զարգացնել կազմել թէ՛ մարմինը և թէ՛ մասնաւոր կերպով միտքը:

Ան քանի մը տողով երէկուան բանախօսութեան եզրակացութիւնը, ասկէ վերջ բանախօսը կը մտնէ մանրամասնութեան մէջ:

և թող աշխատին նախ զարգացնել մարզիկներուն և անգամներուն միտքը և պատրաստեն վեճ կատարութիւններու տէր երիտասարդութիւն մը: Այնքան ստեն որ հայտնայնք, զէն, կուր պիտի երեւի ֆուտբոլի զաշտին վրայ, հարկուած որ փարսախ հետո զտնող մէկն ալ պիտի իմանայ թէ, Նոր Շիշլիի վարչը կ'ուժանայ իր պատրաստակունութեան մէջ, Պր. Յ. թ. Նոր Շիշլիի արդի վարչներէն մին ինչու մեղի կը հարցնէ թէ, ինչ պակաս կը տեսնենք որ երկու տարիէ ի վեր կը քննադատենք Միութեան գործունէութիւնը:

Ինք մենէ աւելի լաւ գիտնալով է այդ պակասները երբ Նոր Յոյսը առաջին թիւերուն մէջ կը գրէ «Մտղաբեր ձեր զուակները մի գրկէք Նոր Շիշլիի Միութիւնը»:

Այն ստեն սակայն Յ. թ. չէր կրնար անցնիլ Նոր Շիշլիի սեմէն, մինչ հիմա խառնուած է անոր վարչութեան: Արդ, Պր. Յ. թ. ինքզինքը այդ չափով հակասութեամբ երբ ոտքիդ հարաւորը ըլլալուն կը հաւատաս կը սխալաբանի որ դեռ քանի մը շարք ան յաջող Պէշիթաշի ջոճիւնէն էր որ կը քննադատէր Նոր Շիշլիի մարզիկները իբր անդորրութիւնը խառնաբոյր:

Արդ փոխանակ ջուր ձեծելու և բառախաղ ընելու լաւ կ'ըլլայ որ Նոր Շիշլիի վարչը պատրաստեն իր և առաջ մարզիկին ոգին: Այն ստեն միայն Պ. Նիկողոսեան պատրաստ պիտի չըլլայ, «Ժամանակ»ի մարզական աշխատակիցները շատերու հետ միասեղ ուրբան պիտի ըլլան և Պէշիթաշի ջոճիւնէն ալ իր հանդիսը պիտի գտնանայ:

ՖՐԱՆՍԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԾԱՆՐ ԴԷՊԵՐՏԻՆ ԵՒՆՈՐԵԱԿԻՆ

«Համայնավար կուսակցութիւնը կը բողոքէ ոստիկանութեան ընթացքին դէմ: Կը պահանջէ որ Բիլշիի խողովութեանց պատասխանատուները պատժուին և ջնջուին ֆաշական լիկաները որ քաղաքային պատերազմ կը պատրաստեն»:

Պուլժայտարարեց Հալպին որ, այս զեկոյցին պատճէնը չի համատասխաներ համայնավար ղեկավարներու հետ իր ունեցած խօսակցութեան:

Երեւոյի Ժողովի ձախկնողի խմբակներու մէկ պատուիրակութիւնը երէկ զուստրուեցաւ և որու շեք մասնաւոր մարմին մը զրկել Պուլժ, այս առաւօտ, քննելու համար կացութիւնը:

Համայնավար երեսփոխանները չեչտեցին որ ֆրանս. ընկերային կուսակցութեան անդամներուն կողմէ, բանտարական շրջան մը եղող Բիլշիի մէջ զուստրուած միթիւնը, զրգուցիլն մը կը կազմէ:

Անոնք պահանջեցին ֆաշական լիկաներու անմիջական լուծումը: Համայնավար երեսփոխանները ջիւտոյ չեչտեցին բանտարական դասակարգելու խոր զգոճութիւնը կառավարութեան քաղաքականութեան վերջին փոփոխութեան մասին, որ դադար մը կատարեց ժողովրդային ծրագրին զործադրութեան մէջ:

Սէզար Բամբիլի, խօսելով յանուն արմատական կուսակցութեան, չեչտեց որ ըստ արմատական սկզբունքին, բոլոր ֆրանսացիներուն իրաւունքն է ազատօրէն խորհիլ և հաւաքուիլ և կարելի չէ մերժել զանոնք ոչ մէկ կուսակցութեան:

Պերժերի, անկախ ձախկնող, յայտարարեց որ կատարութիւնը պէտք է փոխէ իր այժմու տնտես. քաղաքականութիւնը, որ խիստ ազատական է հարուստ զանրու համար և չի համապատասխաներ ժողովրդային ձախկնող ծրագրին:

Երեւոյի ներքին գործերու մէջ զերագրութեամբ կը վիճարանին Բիլշիի զէպերուն մասին: Բազմաթիւ ձեռնարկներ կ'ընեն որ խողովութիւնները կազմակերպուած են համայնակարգներու կողմէ, որ կ'ուզեն յայտնել իրենց զգոճութեանը Պուլժի տնտես. քաղաքականութեան հանդէպ որ յայտարարեց զադարի մը անհրաժեշտութիւնը:

ՌԻՆՏՍՕՐԻ ԴՈՒՔՍԻՆ

ԱՍՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ

«Տէյի Մէյլ» լրագրի մասնաւոր թղթակիցը կը գրէ.

Խիստ բարձր և հեղինակաւոր շրջանակէ քաղաք տեղեկութիւններու վրայ, ի վիճակի եմ ըսելու թէ նախորդ էտուրը Լ. ի սեփականութիւնը եղող Պէլլէտէրի ղեկավար խիստ լաւ պահուելու համար թաղաւորը հրաման տուած է, սակայն կը հետեւի թէ Ռինտսօրի ղեկավարն ընկուցած յատկացում է այս զղեկը:

Ինքզինքն արքայական տան եկամուտէն ըլլալիք յատկացումի մասին արքունիքին ու կառավարութեան միջև տարակարծութիւն չկայ թէեւ, սակայն Սթանլէյ Պուլտունին կը խուսափի այս մասին կարծիք յայտնել:

Յանձնախումբ մը կազմուած է Մ. Մ. Լոյտ ճօրճէ, Ուինսթոն Չըրչիլի և Կալլէսի իշխանէն, որոնք 25 հազար սթէրլին թոշակ սահմանած են. ասկէ զատ, ղեկավար միանուազ զուստր մը տրուելու մասին ալ կարգադրութիւններ եղած են:

Էնուրս Լ. Գալտրի վեճակներ Մայիս 22ին կ'ամուսնանայ

«Տէյի Էքսպրէս» կը գրէ թէ, հաստատ կերպով որոշուած է Ռինտսօրի ղեկավար և Տիլիի Սիմոնի ամուսնութիւնը կատարել առաջիկայ 22 Մայիսին:

Սըր Կոսթրէյ Հօմս, Ուինտսօրի ղեկավարն անձնական քարտուղարը, Վիննայի անգլ. ղեկավարին հետ երկար խերհրակցութիւններ ունեցաւ կառավարութեան արարողութեան մասին:

Նախկին թագաւորն ալ ներկայ էր քարտուղարին և ղեկավարին միջև կատարուած տեսակցութեան տան:

Յայտնի եղած է թէ համաձայնութիւնը գոյացած է ճօրճ թագաւորին և Ուինտսօրի ղեկավար միջև և թագաւորին թագադրութեան հետք պիտի կատարուի ամուսնութիւնը և թէ շատ հաւանաբար արքայական ընտանիքի անդամներ ալ ներկայ պիտի ըլլան:

Սպանիական Հարցը

ՖՐԱՆՔԻՍԹ ՌԻՃԵՐԸ ԵՏ ՄՂԵՑԻՆ

ՔԱՂԱՔԱՊԱՆՆԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ՅԱՐԶԱԿՈՒՄԵՐԸ

ՍԱԼԱՄԱՆՔԱՍ 18.— Աւագ ընդհանուր բանակապետի մէկ զեկոյցը կը յայտարարէ որ ֆրանսիսթ ուժերը ետ մղեցին քաղաքապահներու բոլոր յարձակումները կուստալիսարայի և Հարամայի ճակատներուն վրայ ու մօտ 12 քիլօմէթր առաջացան հարաւի ճակտին վրայ:

Կառավարական զեկոյցներ ՄԱՏՐԻՏ 17.— Պաշտպանութեան խորհուրդի մէկ զեկոյցը կը յայտարարէ մասնաւորաբար.

Կուստալիսարայի ճակտին վրայ կատարական հրետանին և օդանաւերը ազլուօրէն ուժեղացնելու ըմբռանքներուն զիրքիցը, մասնաւորաբար Պրիուէկայի մարզին մէջ: Թշնամի 4 և կառավարական մէկ օդանաւ վար անուսեցան: Իտալացի 15 զինուորներ կառավարական զիճերը անցան:

Ճարտներ ալ կը կուռիմ ԼՈՆՏՈՆ 18.— «Մանչէսթըր Կարթան» զիւսանազիտական թըղթակցին համաձայն, բազմաթիւ ճարտն սպաներ կը կուռին սպանիացի ըմբռանքներուն հետ:

Չէզոքութեան խնդիրը ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Անգլ. մարտանաւերու Սպանիա երթալը կարգ մը ձեւակերպութեանց ենթարկող օրինազօրին երկրորդ ընթերցումին, Բրէնպորն պատասխանելով հարցման մը, ըսաւ մասնաւորաբար. — «Հակակռի ծրագրերը չպիտի զործադրուի Ֆրանսիոյ կողմէ վարձուած նաւերուն, որ ժամանակաւոր կերպով սպանիական կը դառնան: Բայց կը քննուի խիստ խնամքով, որ կարելի չէ զանել ու է կարգադրութիւնն այս կարեւոր կէտին մասին»:

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Չէզոքութեան զիտող 74 Անգլիացիներ երէկ Սուիժէթընէ մեկնեցան Լիզպոն: Անոնք միտեղ տարին վեց կիտանիլին ջնաշարժեր, շրջադարձու համար սպանիաւորութեան սահմանազրկութիւն վրայ:

զրին տառացի զործադրութիւնը, ոստիկանութեան եւսաքարգործումը: Օրակարգ մը կը պահանջէ ընկերավարական համայնավար ջոճիթէի մը կազմութիւնը ժողովուրդին պաշտպանութեան յատուկ միջոցներ ձեռք առնելու համար: Միթիւնը ցրուեցաւ հանդարտօրէն:

Ընդի. գործադրով ԲԱՐԻՉ, 18.— Այս առաւօտ սկսաւ Բարիդի բանտարական միութեան ղեկավարութիւնը:

Բարիդ հանդարտ է: Երէկ զիջեր Բիլշիի մէջ 3000 հոգինոց մեծ միթիւն մը զուստրուեցաւ: Ճտասխօսները պահանջեցին լիկաներու լուծումը:

Թօրէյ և Մարտ Բիլշի պահանջեցին ժողովրդային ճակատի ծրագրի իրականացումը:

Բանակապետի մէկ զեկոյցը կը յայտարարէ որ ֆրանսիսթ ուժերը ետ մղեցին քաղաքապահներու բոլոր յարձակումները կուստալիսարայի և Հարամայի ճակատներուն վրայ ու մօտ 12 քիլօմէթր առաջացան հարաւի ճակտին վրայ:

Կառավարական զեկոյցներ ՄԱՏՐԻՏ 17.— Պաշտպանութեան խորհուրդի մէկ զեկոյցը կը յայտարարէ մասնաւորաբար.

Կուստալիսարայի ճակտին վրայ կատարական հրետանին և օդանաւերը ազլուօրէն ուժեղացնելու ըմբռանքներուն զիրքիցը, մասնաւորաբար Պրիուէկայի մարզին մէջ: Թշնամի 4 և կառավարական մէկ օդանաւ վար անուսեցան: Իտալացի 15 զինուորներ կառավարական զիճերը անցան:

Ճարտներ ալ կը կուռիմ ԼՈՆՏՈՆ 18.— «Մանչէսթըր Կարթան» զիւսանազիտական թըղթակցին համաձայն, բազմաթիւ ճարտն սպաներ կը կուռին սպանիացի ըմբռանքներուն հետ:

Չէզոքութեան խնդիրը ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Անգլ. մարտանաւերու Սպանիա երթալը կարգ մը ձեւակերպութեանց ենթարկող օրինազօրին երկրորդ ընթերցումին, Բրէնպորն պատասխանելով հարցման մը, ըսաւ մասնաւորաբար. — «Հակակռի ծրագրերը չպիտի զործադրուի Ֆրանսիոյ կողմէ վարձուած նաւերուն, որ ժամանակաւոր կերպով սպանիական կը դառնան: Բայց կը քննուի խիստ խնամքով, որ կարելի չէ զանել ու է կարգադրութիւնն այս կարեւոր կէտին մասին»:

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Չէզոքութեան զիտող 74 Անգլիացիներ երէկ Սուիժէթընէ մեկնեցան Լիզպոն: Անոնք միտեղ տարին վեց կիտանիլին ջնաշարժեր, շրջադարձու համար սպանիաւորութեան սահմանազրկութիւն վրայ:

Բանակապետի մէկ զեկոյցը կը յայտարարէ որ ֆրանսիսթ ուժերը ետ մղեցին քաղաքապահներու բոլոր յարձակումները կուստալիսարայի և Հարամայի ճակատներուն վրայ ու մօտ 12 քիլօմէթր առաջացան հարաւի ճակտին վրայ:

Կառավարական զեկոյցներ ՄԱՏՐԻՏ 17.— Պաշտպանութեան խորհուրդի մէկ զեկոյցը կը յայտարարէ մասնաւորաբար.

Կուստալիսարայի ճակտին վրայ կատարական հրետանին և օդանաւերը ազլուօրէն ուժեղացնելու ըմբռանքներուն զիրքիցը, մասնաւորաբար Պրիուէկայի մարզին մէջ: Թշնամի 4 և կառավարական մէկ օդանաւ վար անուսեցան: Իտալացի 15 զինուորներ կառավարական զիճերը անցան:

Ճարտներ ալ կը կուռիմ ԼՈՆՏՈՆ 18.— «Մանչէսթըր Կարթան» զիւսանազիտական թըղթակցին համաձայն, բազմաթիւ ճարտն սպաներ կը կուռին սպանիացի ըմբռանքներուն հետ:

Չէզոքութեան խնդիրը ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Անգլ. մարտանաւերու Սպանիա երթալը կարգ մը ձեւակերպութեանց ենթարկող օրինազօրին երկրորդ ընթերցումին, Բրէնպորն պատասխանելով հարցման մը, ըսաւ մասնաւորաբար. — «Հակակռի ծրագրերը չպիտի զործադրուի Ֆրանսիոյ կողմէ վարձուած նաւերուն, որ ժամանակաւոր կերպով սպանիական կը դառնան: Բայց կը քննուի խիստ խնամքով, որ կարելի չէ զանել ու է կարգադրութիւնն այս կարեւոր կէտին մասին»:

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Չէզոքութեան զիտող 74 Անգլիացիներ երէկ Սուիժէթընէ մեկնեցան Լիզպոն: Անոնք միտեղ տարին վեց կիտանիլին ջնաշարժեր, շրջադարձու համար սպանիաւորութեան սահմանազրկութիւն վրայ:

Բանակապետի մէկ զեկոյցը կը յայտարարէ որ ֆրանսիսթ ուժերը ետ մղեցին քաղաքապահներու բոլոր յարձակումները կուստալիսարայի և Հարամայի ճակատներուն վրայ ու մօտ 12 քիլօմէթր առաջացան հարաւի ճակտին վրայ:

Կառավարական զեկոյցներ ՄԱՏՐԻՏ 17.— Պաշտպանութեան խորհուրդի մէկ զեկոյցը կը յայտարարէ մասնաւորաբար.

Կուստալիսարայի ճակտին վրայ կատարական հրետանին և օդանաւերը ազլուօրէն ուժեղացնելու ըմբռանքներուն զիրքիցը, մասնաւորաբար Պրիուէկայի մարզին մէջ: Թշնամի 4 և կառավարական մէկ օդանաւ վար անուսեցան: Իտալացի 15 զինուորներ կառավարական զիճերը անցան:

Ճարտներ ալ կը կուռիմ ԼՈՆՏՈՆ 18.— «Մանչէսթըր Կարթան» զիւսանազիտական թըղթակցին համաձայն, բազմաթիւ ճարտն սպաներ կը կուռին սպանիացի ըմբռանքներուն հետ:

Չէզոքութեան խնդիրը ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Անգլ. մարտանաւերու Սպանիա երթալը կարգ մը ձեւակերպութեանց ենթարկող օրինազօրին երկրորդ ընթերցումին, Բրէնպորն պատասխանելով հարցման մը, ըսաւ մասնաւորաբար. — «Հակակռի ծրագրերը չպիտի զործադրուի Ֆրանսիոյ կողմէ վարձուած նաւերուն, որ ժամանակաւոր կերպով սպանիական կը դառնան: Բայց կը քննուի խիստ խնամքով, որ կարելի չէ զանել ու է կարգադրութիւնն այս կարեւոր կէտին մասին»:

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Չէզոքութեան զիտող 74 Անգլիացիներ երէկ Սուիժէթընէ մեկնեցան Լիզպոն: Անոնք միտեղ տարին վեց կիտանիլին ջնաշարժեր, շրջադարձու համար սպանիաւորութեան սահմանազրկութիւն վրայ:

Բանակապետի մէկ զեկոյցը կը յայտարարէ որ ֆրանսիսթ ուժերը ետ մղեցին քաղաքապահներու բոլոր յարձակումները կուստալիսարայի և Հարամայի ճակատներուն վրայ ու մօտ 12 քիլօմէթր առաջացան հարաւի ճակտին վրայ:

Կառավարական զեկոյցներ ՄԱՏՐԻՏ 17.— Պաշտպանութեան խորհուրդի մէկ զեկոյցը կը յայտարարէ մասնաւորաբար.

Կուստալիսարայի ճակտին վրայ կատարական հրետանին և օդանաւերը ազլուօրէն ուժեղացնելու ըմբռանքներուն զիրքիցը,

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՄԻՍՏՆ ՈՒՅԸ

Բարիքն կը հեռագրեն թէ Անգլիայի քաղաքական շրջանակներուն մէջ Ասիական Ուխտի մասին կը խօսուի այս միջոցին:

Թուրքիոյ արտաքին գործադար Տօքթ. Արաս, Պաշտատ և անկէ ալ հաւանաբար Գապուլ պիտի ուղեորի սաւանակով:

ԲԱՐԵՎԵՆԴԱՆԻ ԱՌԹԻԻ

ՏՈՒՎԱՅԻՆ ԶԻՆՈՒՈՐԻ

ՏԱՐԱԶ ՉԱԳԱՏ

ԵՐԵՔ ՇԵԼԼԵՆՈՒՇԻՆԵՐ

ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՅԱՆՁՆՈՒԵՑԱՆ

Յոյներու Բարեկենդանին վերջին օրը երեք յոյն ազդիկներ՝ Մառքա, Անթուանէթ և Էլէնի ծովային զինուորի տարազով փողոցները կը պտտուին և անոնց այս վիճակը տեսնելով ոստիկանները զանոց դատական իշխանութեան կը յանձնեն:

Հարցաքննութեան մէջ Մառքա և Էլէնի կը յայտնեն թէ չէին գիտեր որ արդիւնաւէտ է զինուորական զեքան հագնել: Իսկ Անթուանէթ կը ըսէ թէ սինէմայի մէկ ֆիլմին մէջ տեսած է Մարթա Էլէքթրոն ծովային զինուորի զգեստով, շատ հաւանած է և փափաքած որ ինքն ալ անոր պէս նաւագի տարազով փողոց ելէ:

Օրերընկերուն այս փաստարկունները համարել չնկատեց զատարանը, ընդհ. դատախազին յանձնարարեց լրացնել ասոնց դատական թուղթերը, որիչ օր մը դատը շարունակելու համար:

ՀԱՐՊԻԵԻ

ՉԱՆՐԱԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱՍԻՆ

ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ ՎԱՅՄԱՆԸ

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱԻ

Նախընթաց իրիկուան Հարպիէի հանրակարգի մահացու արկածին պատասխանատու վաթմանը, երէկ, ձիւրմիւ Մէջուտի չորրորդ հիմնական դատարանը յանձնուեցաւ և զատապարտուեցաւ մէկ տարի բանտարկութեան և 30 ոսկի դրամական տուգանքի:

Վաթման Հիւսէյին ըսաւ թէ յանկարծ զմին վրայ իր առջեւ մէկը տեսած էր և ֆրէն ընելու միջոց չկար:

Երէկ քանոնայ Ղուլուսի, Անթուան, քամիսը նազմի, ձէմիլի և Բամազան, ոստիկան Նիւզի, Չէտու թեան մաքրութեան պաշտօնակց Սպարտան վարժարանի ուսանող Ալիայ, Բէմալ, Շէմի և Սըտքը իբր վկայ լուեցան:

Տուականաւ Ռիւշուր ըսաւ թէ վտանգի զանգը զարնելուն հապտակ, հանրակարգ Զիւնց չէլաւ:

Չինուորական ուսանող Ալիայ ըսաւ թէ արկածը տեսնելով վաթմանին «Կեցի՛ր» պոստացած են և ան ալ կեցած է: Իսկ միւս ուսանող Բէմալ ըսած է թէ զէպը տեսնելուն շուրջ պատահաբար ինկած զինկային հանրակարգը թաղ զայն քանակէ ետք միայն կեցած է: Ընդհանուր դատախազը վաթմանին պատժուիլը պահանջեց:

Դատարանը վաթման Հիւսէյինը անուշադրութեամբ և անխոհեմութեամբ որչի մը մահուան պատժի բանտարկութեան և 30 ոսկի ծանր դրամական տուգանքի դատապարտեց և ձերբակալեց զայն:

Հայաստան 1938ին

ՄԻԱՅՆ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԷՆ Գաղթական կրնայ ընդունիլ Երեւանէն կը տեղեկացնեն թէ, Հայաստանի կառավարութիւնը արտասահմանէն նոր գաղթական տարնալու համար, այժմէն պատրաստութիւններ կը տեսնէ և սակայն, 1938ին հազիւ կարելի պիտի ըլլայ ներգաղթի սկսիլ:

ԹԱՂ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՆԿԱԼԹԻԻ

Ս. ԼՈՒՍԱՒՈՐԻԶ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

ՇՈՒՐԶԸ ԴՐԱՍԱՆՄԱՆ ՊԱՐՏԷԶԻ

ՊԻՏԻ ՎԵՐԱՇՈՒԻ

Բանկայթի Ս. Լուսաւորի Եկեղեցիի Հոգաբարձութեան անդամ Պ. Էօզաճառ եկեղեցիի շուրջը գեղեցիկ բուրստան պարտէզի վերածելու համար զիմած էր յայտնի հորթիթիլթէօն Պայ Սիսակ Գառնիկեանի (Սոսօ), որ յանձն առած է իր համբաւելի մասնագիտութեամբ եկեղեցիին շուրջ ծաղիկի աճուսեքով պնդելու գործը:

Հոգեւոր Տիրոջ դամբարանն ալ մշտադարար տունկերով և զունաղեղ ծաղիկներով պիտի զարդարուի: Եկեղեցիին մեծ պողոսայի վրայի դուռը բացուեցաւ:

Երէկ իրիկուն Պէյոզուրի Թաղ-Որոնուրդի առեւտրային Տօքթ. Անտոն Վահրամ Բանկայթի Ս. Լուսաւորի եկեղեցին գնաց և մեծ պողոսային վրայի փակուած դուռը իր ձեռքերով բացաւ:

ՊԵՅՈՂՈՒԻ ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՆԻՍՏ ԳՈՒՄԱՐԵՑ

Պէյոզուրի Թաղ. խորհուրդը երէկ իրիկուն իր հերթական նիստը գումարեց Տօքթ. Անտոն Վահրամի առեւտրային կառուցած և զբաղեցաւ թաղային ընթացիկ գործերով:

Տօքթորը այս նիստին անդամներուն տեղեկութիւն տուաւ Ս. Լուսաւորի եկեղեցիի ձուճուրիթէթ ճատեկի վրայի գոցուած մեծ դուռը բանալու մասին ստացած բարեհաճ արտօնութեան վրայ:

Իսկ Հոգեւոր Տիրոջ դամբարանը և ոսկերտիթը եկեղեցիի շրջափակին մէջ փոխադրելու մասին, արդէն իսկ գործողութեան ձեռնարկուած է:

“ԺԱՄԱՆԱԿ”Ի

ՊԱՐԱՆՅԻԿ ԹԷՅԸ

Ինչպէս նախընթաց օր ծանուցած էինք, «Ժամանակ» իր ընթերցողներն ու համակիրները յառաջիկայ Ապրիլ 4ի երեկոյեան Բազմօթէլ կը հրաւիրէ:

«Ժամանակ»ի կազմակերպած այս պարանցիկ թէյը զարնանային տոնախմբութիւն մը պիտի ըլլայ և առիթ մը ի մի հաւաքուելու՝ մեր բոլոր ընթերցողներուն և համակիրներուն:

Սեւ Մովսիս եղբերէն առնուած տեղեկութեանց նայելով, երկու օրէ ի վեր բուն փոթորիկ մը կը տիրէ Սեւ Մովսիսի մէջ: Մօթէտով առաջատանաւեր զժուարաւ յաջողած են ապահով տեղ մը ապաստանիլ: Մտանգութիւն կը յայտնուի այն նաւերու մասին, որոնք չեն յաջողած ապաստան մը գտնել: «ՀՈՂԻՆ ՏՕՆ»Ը տեղի պիտի ունենայ: յառաջիկայ կիրակի օրը Հալաբէլի երկրազորական Վարժարանին մէջ Այդ օրը իսթանպուլի երկրազորական Սինեակը երկրազորական մեքենաներ և քնարի հուստեր պիտի տայ տասը զիւղերու:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՆԸ

ԿԸ ԳՆԱՀԱՏԷ

ԽՆՄՏԻԹԵԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՌԻԹԻՆԸ

Մնամատարութեան Վարչ. Ժողովը իր գործունէութեան 1935-36ի տարեշրջանի հաշուետուութիւնը ըրած և մատակարարութեան տեղեկագիրը զրկած Տնտես. Խորհուրդին:

Վարչութիւնը իր վերջի նիստին մէջ նկատի առնելով Տնտես. Խորհուրդին տեղեկագիրը հետեւեալ գնահատական գիրը զրած է Մնամատարութեան ատենապետին՝ Ազնուաշուք Տիր Ատենապետ Պատ. Մնամատարութեան Հայ Որոնց և Գաղթականաց Ա. Ս. Տ.

Համաձայն Տնտեսական Խորհրդի զոյ ֆետր. 24 թ. տեղեկագրին պարունակութեան, Ժողով վաւերացուց Պատ. Մնամատարութեանը նախընթաց 1935-36 տարեշրջանի մատակարարութեան հաշիւները և ներկայ 1936-37 տարեշրջանի մատակարարութեան հաշիւները և ներկայ 1936-37 տարեշրջանի նախաւեւեալ պիտեճէն և զանոնք վերադարձուց նոյն Խորհուրդին՝ հազորդելու համար Պատ. Մնամատարութեանը:

Տնտեսական խորհուրդը իր այս մանրամասնեալ քննութեան տեղեկագրով մեծ գովեստով կ'արտայայտուի Պատ. Մնամատարութեանը իմաստուն գործունէութեամբ և անձնուիրական ջանքերով ձեռք բերուած սփոփարար արդիւնքի մասին, և միանգամայն ի վեր կը հանէ բարեխրական այս գործին մեծ կարեւորութիւնը, զայն ըստ ամենայնի արժանի գտնելով մեր համայնքին քաջալերութեան:

Ժողով մեծ ուրախութեամբ կարգաւոր Տնտեսական խորհրդի գնահատական այս դրուատարից տողերը, Պատ. Մնամատարութեանը գործունէութեան ու գործին նկատմամբ, ինք եւս պարտք կը համարի այս առթիւ իր ջերմակրի շնորհակալութիւնն ու զոնուիրութիւնը յայտնել Պատ. Մնամատարութեանը որ կանգնած իր կողքին, կը հաճի զիւրացնել ամէնէն սրտի մօտիկ, բայց ամէնէն բազմապահանջ ու զժուարին գործը ու ձեռք բերել գնահատելի արդիւնքը:

Ժողով մտած է թէ Պատ. Մնամատարութիւնը նկատի առնելով իր ներկայութեան կարեւորութիւնը ներկայ պարագաներուն ու պայմաններուն մէջ, պիտի հաճի շարունակել իր աշխատութիւնը ի մը-խիթարութիւն անոք ու անախորհրդորոնց և բունազուրկ թշուառ զաղթականաց:

Կրկնելով մեր ջերմ շնորհակալութիւնը և կարողութիւնն ու յաջողութիւն մաղթելով Մնամք յարգանք ի դիմաց Վարչական Ժողովոյ Ատենադպիր Ատենապետ (ստորագրութիւններ)

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՄԷՉ

ՃՈՂՈՎՈՒՐԴԸ

ԵՐԷ ՓԱՓԱՔԻ

Թ. Ա. Գ. Ա. Ի. ՈՐԸ

ՊԻՏԻ ԲԵՐՈՒԻ

Կ'ըսէ Վիեննայի ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՆՈՒՄ Կ'իեննայի 18.— Վարչապետն ու Վիեննայի քաղաքապետը հայրենաւերներու կողմէ կազմակերպուած շատ մը հաւաքոյթներուն մէջ զանազան ձևեր խօսեցան: Մ. Շուչնիկ մասնաւորաբար գործաւորներու խնդրոյն վրայ խօսած և ըսած է. «Կարելի չէ պատմական աղբիւրներու ետ գառնալով միտքէ անցնել որ Գանուրի առաջնորդ հին տիրապետութեան ժառանգորդ տէրութիւնները միացնելով հնար է տնտեսական նոր պետութիւն մը կազմել: Եթէ ասիկա կարելի ըլլար շատ օգտակար պիտի ըլլար, բովանդակ կեդրոնական Եւրոպայի համար: Բայց ասիկա ունի տնտեսական և մասնաւոր խնդիրները: Պետական վարչաձեւի խնդրոյն գալով, այս մասին ուրիշները ինչ որ ալ ըսեն, այս գործը պիտի լուծուի ազգին և երկրին վարիչներուն ազատ կամքին համաձայն: Եթէ Աւստրիոյ ազգը վեհապետութիւն ուզէ, պիտի ստանան: Այս վարչաձեւը ոչ երկրին մէջ, ոչ ալ երկրէն դուրս բանի ուժով չէ որ պիտի ընդունուի: Այս խնդիրը՝ սոսկ Աւստրիոյն շահագրգռող հարց մըն է: Քանի որ Աւստրիա կը շահագրգռուի ստով, թոյլ չենք տար որ ուրիշ երկիր մը անոր միջամտէ:»

Թ. Ե. Ե. ՔՐԻՐԹՈՒԼՈՒՇ-ԲԵՐՈՒ

ԳՈՐԾՈՒՆԵՐԻՍՏՈՒՄ ԱՍՏՐԻՈՒՄ

ԽՈՒՄԲԵՐՆ ԱՆ ԿԸ ՄՐՅԻՆ

ԹԱՔՍԻՄԻ ՍՅԱՏԻՆ ՄԷՉ

Նոյնպէս կիրակի առաւօտ Թաքսիմի Սթատին մէջ պիտի մրցին Թ. Ե. Ե. Քուրթուլուչ և Բերա, ժամը 10ին: Այս երկու վաղեմի հակառակորդներու խաղը շատ հետաքրքրաշարժ ըլլալ կը խոստանայ:

Այս մրցումէն վերջ ժամը 11ու-կէսին պիտի մրցին Գուրթուլուչ և Կալաթա Սթոր: Ինչպէս յայտնի է Գուրթուլուչ լիկի առաջին շրջանին 3-1 կօրով յաղթած էր իր այս հակառակորդին: Սակայն Կալաթա Սթոր այս անգամ աւելի զօրեղ մը ունի, Գուրթուլուչի տղաքը պէտք է աշխատին իրենց յաղթանակը վերանորոգել:

ԾԱՂԱԿԱՐԳ ԵՆ ԴՈՆԵՐԱՑԷՔ

ԳՈՐԾՈՒՆԵՐՍԵՒ ՄԷՉ

Մաղկազարդի տօնին առթիւ այս կիրակի Ս. Պատարագի և Դոնքա-ցէքի երգեցողութիւնները պիտի կատարուին եկեղեցոյնս Կոմիտաս երգչախումբին կողմէ, ընկերակցութեամբ երգեն: Ս. Պատարագ կը սկսի ժամը 9.30ին, Դոնքացէքը՝ 4ին:

ՌԱՏԻՕ

Այսօրուան Յայտագիր

Իսրայիլ

18.30 ըլլալով պարի եղանակներ 19.30 սրտի տեսութիւններ, 20 թրքական երաժշտութիւն, 21.15 նուագախումբ, 22.15 Հեռագրական գործակալութեան և սակարանի լուրեր, 22.30 ըլլալով սօյններ:

Վիեննա

18.05 տղոց ձեռագործ, 18.35 հին երաժշտական կտորներ, 19.35 ուղեւորութիւն եւլ. 20.15 զուարթ երաժշտութիւն, 21.20 եղիպտոսի և Ամերիկայի Համալսարաններու երաժշտութիւն, 22.25 խօսակցութիւն, 22.35 Ղութակի և զանակի երաժշտութիւն, 23.15 օդային լուրեր եւլ. 23.25 Էօքսթրանիթի զարբեր, 23.35 երաժշտութիւն, 24.35 լուրեր:

Պերլին

18.05 երգեր, 18.35 խօսակցութիւն, Էրաւաքանական խրատներ, 19.05 Լայրցիկէն առնելով երաժշտութիւն, 20.05 զալ շարթուան յայտագիրը, 20.25 կրամօֆօնով քայլերգներ, 20.50 օրուան լուրեր:

ՆՈՐ ԾԻՃԻՍ ՍԹԱՆՊՈՒԼ ՍՐՈՐ

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԸ ՄՐՅԻՆ

ՊԵՇԻԿՈՒՇԻ ՍԹԱՏԻՆ ՄԷՉ

«Քօքսի կազմակերպած թուրքական նոր Շիլլի Սթանպուլ Սթոր մրցումը տեղի կ'ունենայ այս կիրակի առաւօտ ժամը 10ին Շէրէֆ սթադիոն մէջ:

Այս մրցումը լաւ առիթ մըն է նոր Շիլլիցի ֆութբոլի օրներուն համար, որպէս զի կարենան, քանի մը առեւն է ի վեր, խաթարուած իրենց համարը վերականգնել:

Սթանպուլ Սթոր լաւ խաղացող ուժեղ խումբ մըն է և զօրաւոր հակառակորդ մը նոր Շիլլիի համար: Բայց նոր Շիլլի խաղացողներու խիզախ խաղը կրցած է շատ անգամ յաղթանակ տանիլ ֆէտէթ խումբերու վրայ: Շատ մը փափաքներ որ նոր Շիլլիցի կիրակի օր իրենց յաղող մէկ օրուան մէջ գանուի: Իրենց վերջնական կազմը մեզի ծանօթ չըլլալով պիտի չկրնանք ու է զիտողութիւն ընել այդ մասին:

Շարքներէ ի վեր յետաձգուող այս մրցումը շատ հետաքրքրութիւն առթած է ֆութբոլի շրջանակներու մէջ, այնպէս որ կը յուսանք թէ նոր Շիլլիցիք քիչ մը ուշադիր պիտի գտնուին լաւ կազմ մը զաշտանալու համար, Այս մրցումէն վերջ նոյն թուրքական համար պիտի մրցին Թօփաքաու և Անանլուաքէօյ: Ն. Շիլլի Սթանպուլ Ս. Բ. խումբերու մրցումը տեղի պիտի ունենայ առաւօտուն ժամը 8.30ին:

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐ ՀՐԱՊԱՐԱԿ Կ'ԵԼԼԷ

ՀԱՆՐԱՊԵՏԻՅԱԿ

Որուն առաջին պրաիլ որ կը բաղկանայ 16 ՄԵՆՍԿԻՐ ԷՋԵՐԷ կը պարունակէ Երգիծական, Բժեկական, գիտական և Խ. Հայաստանի վերաբերեալ խիստ ճանկարական և հետաքրքրական նիւթեր: Բ. օր փնտնեցէ գրույններէն:

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԻ լոճկական բաժնին մէջ պիտի գտնէք զեղազիր մը որ 1773ին Շուչա վախճանող անուանի բժիշկ Էրնէսթի վրայէն գտնուած է, և այդ զեղազիրը որ մինչև մահը իբր զաղտնիք կը մնար, գործածած են իր մեծ հայրը որ մեռած է 103 տարեկան, մայրը՝ 109, հայրը 102 և ինք 104 տարեկան որ ծնէլ ինչպիսի մեռեր է, և անոնց այսպիսի երկար ապրելուն պատճառը այն է որ այդ զեղն ամէն օր 7 կամ 8 կաթիլ կը խմեն եղբ. Դեղագիրը շատ պարզ կը պատրաստուի կարգ մը բոյսերէ ողոնց թէ՛ Թուրքերէն և թէ՛ ֆրանսերէն անոնները գրուած են բովերը:

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԻ զոհար մըն է ընթերցողին համար: Գին 7ուկէս զըռ:

1917 ՄԱՐՏ 18 ԶԱՆԱԳ ԳԱԼԷ ՄՈՒՍԹԱՓԱ ՔԵՄԱԼ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԲՆՆԱԴԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՇԵՏԱՅՈՂ ԴԵՄՔԵՐ

ԱՆԳՈՒՍԻ ԳԻՆԱԳԵՒՆԵՐՈՒՆ ԽԱՅՐԸ ՍՐՐ ՕՍԹԷՆ ԱՄՐՈՂԸ 45 ՏԱՐԻ ԵՐԵՍՓՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՆԴԱՄ ՄՆԱՑ

(1864—1937)

Անգլիացի դիւանագէտներուն խայրը Սրբ Օսթէն ամբողջ 45 տարի երեսփոխանական ժողովի ԱՆԴԱՄ ՄՆԱՑ ՀՕՐԸ ՆՄԱՆ ՇԻՔ, ՊԱՐՁ, ԵՒ ԼՈՒՐՁ ԵՒ ԱՆՁՆՈՒԷՐ ՄԱՐԴ ՄԸ ԵՐԲ ՊԱԼՁՈՒՐԷ ՎԵՐՁ ԿՈՒՍԱԿՅՈՒԹԵԱՆ ՂԵԿԸ ԵՒ ՎԱՐՁԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ԻՐԵՆ ԿԸ ՄՆԱՐ, ՊԱՍԱԿՏՈՒՄ ՉՍՏԵՂԾԵԼՈՒ ՀՄԱՐ ՄԵՐԺԵՑ ԱՅԴ ՊԱՇՏՈՆԵՐԸ ԵՒ ՊՕՆԱՐ ԼՈՅԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒԹԻՒՆԸ ԱՌԱՋԱՐԿԵՑ

ՄԵՍ ՀԱՆՁՐԱՆԵՐ ԿԸ ՊԱՏՎԱԾՆԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ՄԱՐԴԿՈՒԹԵԱՆ

Չանազ Գալէի պատերազմին եւ ղեկգրութիւնը զրի առնող պատմարաններուն աղբիւրները, ըստ անոնց՝ պաշտօնական կամ ոչ, շատ մը կէտերու մէջ տարամագծօրէն իրարու կը հակասեն:

Շատ յաճախ, պատերազմող կողմերէն միուն պատկանող ակնաւոր տես հեղինակներ անկողմնակալ չեն ըլլար, զգացում կը խտնեն, կը կրկնեն մ. յաճախ, զայլով կողմին մէջ չեզոքութիւն պահող աղբիւր պատմիչներուն, ասոնք ալ իրենց սեփական ակնոցներով կը դիտեն եղբայրութիւնները:

Բնապատկերներուն լոյսը, նոյն իսկ պաշտօնական երկի մը մէջ, կրնայ ինչ ինչ թերիներ, անճշգրտութիւններ երեւան հանել:

Սակայն, քննադատութիւններու դատաստանին մէջէն, առաւել քան երբեք մեծ, եզրականօրէն մեծ կըլլող գիտնոր մը կայ, սպարապետ Մուսթաֆա Բէմալին է ան, որ իր թաքթիբով մարտական գլուխ գործոց jeu d'echec մը խաղաց այս տեղ:

Իտալացիներու հեղինակութիւններու զննատութիւնն է առ Ստիվա կը հաստատեն, թշնամի կողմերու պաշտօնական հարդրագրութեանց հաւաքածոները, զինուորական գործողութեանց մէջ հրամանատարի պաշտօնակարգանքներու գրի առած յիշատակները, մէկ խօսքով՝ Չանազ Գալէի պատերազմին անալիթիք, բաղդատական ուսումնասիրութիւնը:

Չանազ Գալէն, սո՛սկ աշխարհագրական անուն մը չէ, պատերազմական գործողութիւններու թէպարուն մը կամ՝ բառին զինուորական առումովը ճակատ մըն է և Թիւրքերու հոչակ ստացած ճակատ մը, որ Մեծ Պատերազմի ընթացքին, առաջական գործիքներու և մարդկային մատչելի ծայրագոյն համախոնտութեան ու շարժումին խառնարանը հանդիսացաւ, պահ մը 1915 տարիի գարունէն սկսելով, այստեղ խաղացին պատերազմի տարեգրութեանց գլուխ գործոց ճատրակը:

Չանազ Գալէն զարնուրի տուածի մը կրկնաւ, մեր օրերու Տրոյ վաղան է:

Այս պատերազմի դաշտին մէջ, Ալպիոն զարնուեցաւ հակառակորդի մը հետ, որուն նմանին երբեք թէ հանդիպած ըլլար Պոնաքոսթի օրերէն ի վեր:

No men's land Անգլիացիներն են այս անուանակոչութեան կնքահայրը:

Գանահիլու տարի առաջ, այս տեղ, Թիւրքներու ճակատամարտ մը մղուեցաւ: Գերեզմանները մեղի կը պատմեն պողպատին ու մարդկային նիւթի ուսականին զարնութիւնները:

Չանազ Գալէն անհուն ակեղղամա մըն է:

«Չանցնուիր» որոտաց Մուսթաֆա Բէմալ Անաֆարթաներուն առջեւ:

Գաշնակից տրէթնօթներու հրասանդները զուր տեղը կրակի ու երկաթի լավա փոխեցին:

«Ե՛մ և կը մնամ...» որոտած էր Մէհմէտիք:

Նեղուցին անխորտակելի ամբողջութիւններուն և թուրքին պողպատէ զիմադրութեան առջեւ Լորտ Բիչնէր իբր գերագոյն ազգամարտիկներն... նահանջեց:

Չորսվար կուրօ, որ Մօրթօի մէջ մէկ թեւը վրայ առաւ, ճարտանէլի նախնիներն մէջ ինկող «Բուսիլու»ներու գերեզմանները ու իստի եկած առեւ հաստատեց այդ և ըսաւ:

— Այստեղ, մեր զօրքը ձէնթըլ մէն թշնամիի մը հետ էր:

Ախտ բարձր զննատութիւն մըն է այս, թուրք զինուորին արժէքին համար: Անաֆարթաներու հերոսական և նոյնքան ալ ուղղական գործողութիւնը, թաքթիկներէն համարա շահեցուց Մուսթաֆա Բէմալին:

Պատերազմի ճարտարագէտն է ան, ստանախորտ կըտող, զիմադրելու և յարձակելու տեղը և պահը ճիշդ հաշուող ճակատամարտի թուրքանութեան մասնագէտ:

Անաֆարթաներու յաղթութիւնը «պղտիկ զինուորական կցորդը ու շարքութիւնը զբաւելու աստիճան մեծցուց:

Մուսթաֆա Բէմալի պարզեւն է Մարմարա ծովը:

Աշխարհի ծովերուն մէջ անմասն այս թարչիչը և բոլոր աշխարհի մէջ նմանը չունեցող փառաւոր Իսթանպուլը փրկելու համար Չանազգալէի jeu d'echec, մին է Մուսթաֆա Բէմալի մեծագործութիւններէն: Թուրք ազգին երախտագիտութեան և մեծ թաքթիկներուն ու մեծ ախոյեաններու հիացումին արժանի գործ:

Անժողանալի է Մուսթաֆա Բէմալի գերը Մարմարա ծովի ճակատագրին վրայ, երբէք, Յաթիի Մուսթանի օրերէն ապին ոչ մէկ թուրք, Աթաթիւրքի չափ, այս ծովին, Մարմարայի կ'ըսեն, թուրք մնալու և կամ՝ թուրք չմնալու խնդրին համար մղուած արտանետքը կուրին մէջ, այսքան զիցցաղնական զեր չէ կատարած:

Այո՛, Մուսթաֆա Բէմալի գլուխ գործոց «սանդրանջ» մը խաղաց Իսթանպուլի դուռներուն առջեւ, յանդուգն ու ճակատագրական խաղ մը: որու ելքէն կարու՛մ ունէր՝ թուրքիոյ և թուրք ազգին, ինկուր կամ չլինելու հարցը:

Իտալացիներու հեղինակներու զննատութիւնն է առ:

Տեսած էք հին Իսթանպուլի եռանկիւնին ծայր կանգնած պրոնգեայ Մուսթաֆա Բէմալը:

Հոս, այս դարատափին մէջ բազմաթիւ տինասթիւներ թաղուած են, այս արձանին պատուանդանին տակը տարածուող Պօսֆօրին մէջ բազմաթիւ քաղաքակրթութիւններ ընկըմած են, սակայն ան, անանկացած թագաւորութիւններու աճիւններուն վրայ համարձակ կը կանգնի իր ճակատը դարձուցած՝ Սեւ ծովէն փչող մըրկին, կարծես իր մեծ ճանքէն մին արտասանելու համար ոտքի ելած ըլլար:

Այո՛, այդ արձանը թուրք Հանաքապետութեան սէնպօրն է, ծառի աշուրներով ու զեղձան մազերով հերոսը որ հայրենիքին վտանգուած օրերու Մակեդոնացիին նման Արեւմուտքէն երեւաց ու այս ծովին թրքական մտալուն կամ չմտալուն հարցը վճռելու համար, մարտական գլուխ գործոց jeu d'echec մը խաղաց անիկա ու երբ Օսմանի զերդաստանին անարժան մէկ վեհապետը հայրենիքը օտարինձակեց, ոտքի ելաւ Մէհմէտիքի թիւրք փաղանգներով թշնամին ծովը թափեց դաւաճան թաղարրին զահր տալու լեց, հանրապետութիւն հոչակեց, կործանած թուրքիան վերականգնեց, օրէնք ու զիր տուաւ անոր:

Մեծ հանձարներ՝ բովանդակ մարդկութեան կը պատկանին:

Ա. Ճ.

Անգլիոյ քաղաքական աւագանիէն Սըր Օսթէն Չէմպլըրէյն սրտի կաթուածի մը հետեւանքով մեռաւ, ինչպէս հարորդած էին երէկ հեռագիրները: Վերջերս, միայն երեսփոխանութիւն ընող Չէմպլըրէյն, աւելի քան յիսուն տարիէ ի վեր երկրին մեծամեծ ծառայութիւններ մատուցանող ընտանիքի մը անդամն է:

Չէմպլըրէյն ընտանիքը ճարտարաւեստի հարուստ գործարանատէր ըլլալով, ժողգի Չէմպլըրէյնի օրով, քաղաքական կեանքի մէջ ալ զբաւեցին առաջին գծի վրայ տեղ մը:

Ժողգի Չէմպլըրէյն, որ հայրն էր Օսթէնը, 65 տարու եղած ատենն իսկ խիստ առոյգ երեւոյթով, սակայն կազմուածքով փոքր, շատ լաւ հագուող անձ մըն էր: Աչքէն մօտօքը վար չէր ձգեր և կուրծքին վրայէն անպակաս կ'ըլլար խոշոր ծաղիկ մը: Բերնին մէջ միշտ սիկա մը կ'ունենար այդ պատկանութիւնը: Շատ ազնիւ ու քաղաքավար ըլլալով հանդերձ, իր բացաւար ըլլալով պատկանաւք կ'ազդէր բոլորին: Ժողգի Չէմպլըրէյն, քաղաքապետութիւն ու առեւտրական և գաղթային նախարարութիւն ընելէ վերջ, 1903ին քաջուած էր քաղաքական կեանքէ:

Նախարարութեան շրջանին, ան պաշտպանած էր ԷֆօնՍՄԻ ՏԻՐԻժի: Պատերազմէ վերջի շրջանին, անտեսական կացութիւնը ցոյց տուաւ թէ իրաւունք ունէր այն:

Ժողգի Չէմպլըրէյնի վրայ կը տեսնուէր Չէմպլըրէյն ընտանիքին բոլոր յատկութիւնները, ինչպէս պարզութիւն, հանրային շահերու հոգածութիւն, աստիճանի և պատւոյ գերի չըլլալ: Եւ այս պարզ մարդը, առանց նոյնիսկ լրոր ըլլալու, պարզ Մ. Չէմպլըրէյն մը ըլլալով, 70 տարեկանին առողջական պատճառներով հրաժարեցաւ քաղաքական գործերէ:

Հօրը չափ ապրող, և անոր նման ուղիղ ու անկեղծ քաղաքական անձ մը եղող Օսթէն Չէմպլըրէյն իր վրայ կը կեդրոնացնէ քաղաքական անձնաւորութեան մը բոլոր յատկութիւնները և այս պատճառով արդարացուցած է «անգլիացի դիւանագէտներուն հայրը» անունը:

Օսթէն Չէմպլըրէյն, իր բարեկամներուն և թշնամիներուն ընդունածէն շատ աւելի մեծ, շատ աւելի ուշիմ և մշակուած միտքով անձ մըն էր: Ան Քէմպլըրի շրջանը աւարտելէ ետք, Բարիդի Բաղաքական Գիտութեանց վարժարանին մէջ ուսած է:

1892ին, գեռ հազիւ 29 տարու, Վուսթի կոմսութեան երեսփոխան ընտրուեցաւ և այդ թուակ՝ ի վեր 45 տարուան տեւողով ան մը ընթացքին, անընդհա՛ յաղամակցած է Երեսփոխանայան ժողովին:

Այս տարուան սկիզբէն ի վեր վարած է ծովային նախարարութեան կրտսեկան նախարարութեան և թղթատարական նախարարութեան պաշտօնները:

1903—1904ին վարած է վարչապետութեան վերջ երկրին մեծագոյն պաշտօնը՝ նկատուող կրտսեկ նախարարութիւնը:

1915—17 տարիներուն եղած է

Հնդկաստանի նախարար և Պօլուսի երկու դահլիճներուն մէջ վարած է երկրին արտաքին քաղաքականութիւնը:

Հանգուցեալը կարող դիւանագէտ քաղաքագէտ մըն էր: Ուշագրաւ ճառարխօս մը ըլլալով հանդերձ ոչ պահպանողականներու լիտեր և ոչ ալ վարչապետ եղած է: Սակայն ան երկար տարիներ Խորհրդարանին մէջ ունեցած է բարոյական ուժ մը և ազդեցութիւն մը:

Հանգուցեալը չէր սիրեր շատ փայլել, ամէն բանի մէջ մտնել, կը սիրէր առանձնանալ, հետու մնալ աղմուկէ: Խորհրդարանին մէջ անկեղծ բարեկամ շատ քիչ ունէր: Բաղաքական կեանքի մէջ մասնաւորաբար Յրանսայի հանդէպ ցոյց տուած բարեկամութեան համար շատ քննադատուած է, որովհետեւ իր ընդդիմադիրները այն համոզումը ունէին թէ այս բարեկամութիւնը ընդհ. պատերազմէն վերջ Անգլիոյ միջնորդի գերը կատարելու արդիւր ըլլալով զայն ակամայ պիտի պարտադրէին որպէս զի պէտք չեղած քաղաքական յանձնառութեանց մէջ մտնէր ան:

Լօքարնոյի ուխտին մէջ Չէմպլըրէյնի անունը պիտի յիշուի Պրիանի և Շիթիզմանի անուններուն հետ:

Չէմպլըրէյն այս գործին մէջ զիր ունեցած է, քանի որ իր քաղաքական ազատութեան նախաձեռնողը արդի մը, առաջին անգամ ըլլալով պատմական յանձնառութիւն մը ստորագրել տուած է:

Սըր Օսթէն Չէմպլըրէյն ճիշդ հօրը նկարն էր թէեւ ոչ հասակով ու կազմով: Մասնաւոր կեանքի մէջ հօրը շատ կը նմանէր, հօրը նման կոկիկ կը հագուէր, անոր նման մօտօք կը գործածէր, անոր նման լուրջ ու ծանր դուխ էր իր նոյնքան առոյգ ու կայտառ սկզբունքներուն հանդէպ միշտ անուր ակարկող հօրը նման Սըր Օսթէն ալ քաղաքական կեանքի մէջ եղած է անձնուէր և անհանախնդիր:

1911ին Պալմուրի հրաժարումէ վերջ երբ իր իրաւունքն էր կրտսեկութեան նախագահութիւնը և թէ վարչապետութիւնը, մեծագոյն այդ կողմէ պաշտօններն ալ խորհուրդ թէ իրեն առաջարկուած պատճառները ընդունելով կրնար կրտսեկութեան մէջ պատակտու պատեղծել: Եւ իրեն տրուած պատճառները այս պատճառով մերթն ու իր տեղը առաջարկեց Պօնաքոսթ և մինչեւ վերջ անոր հաւատարմութեան վերջ եղաւ: 1917ին իրեն թակալ պաշտօնները պատասխանեց:

(Շար.ը Տրդ էջ)

Advertisement for UROFRESIN featuring a large illustration of a person and the text 'UROFRESIN' and 'ROUSABETHIAN STAY HEALTHY'.

Իւոօբէլեիմը բացարձակ կը դադրեցնէ, յօդացար, ցաւեր, ասիս իւրի եւ օխոյարները կը հալեցնէ, կանգն վեր եղողներ անպայման երկու ամիսը մէկ կ'ըրծածեն:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԸ ՄԻՐԵԼԸ ԴԻԻՐԻՆ Է ԲԱՅՑ...

ԽՆԱՄԵԼԸ ԴԻՈՒԱՐ Է
ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՃԻՉՆ ՈՒ ԼԱՅԸ
ԻՆՉԵՐ ԿՐՆԱՆ ՆՇԱՆԱԿԵԼ
Մանուկին ճիշդ պետք է հասկնայ
ԱՆՁՆՈՒԵՐ ՈՒ ԻՐԱԿԱՆ ՄԱՅՐ ՄԸ
ՀԱՃՈՑՔԻ ՃԻՉԸ ՈՒ ԼԱՅԻ ՃԻՉԸ

ԱՐԳԱՆԴԱՅԻՆ կեանքի շրջանին բնականոն բոլորում էն զերջ, երբ մանուկը կը ծնի, ան՝ իրեն հետ ժառանգականորեն կը բերէ դիտելու, զգալու և արտայայտելու յատկությունները: Այդ յատկություններով մանուկը հաղորդակից կ'ըլլայ արտաքին աշխարհին, որուն յարաբերութիւնը երեւոյթները ազդեցութիւն մը ունին իր ֆիզիքական կազմին և հոգեբանական արամադրութիւններուն վրայ:

Մանուկը, առաջին օրէն իսկ կը զիտէ, կը քննէ, կ'ուսումնասիրէ իր միջավայրին անցքերը և շարունակական փոփոխութիւնները: Կը զգայ իր ցաւը, անօթութիւնը, անհանգստութիւնը, ինչպէս նաև վայելքը և ատոնց համար ալ յաճախ կ'արտայայտուի:

Մանուկին լեզուն շատ պարզ է, բայց բառեր չունի ան, ոչ ալ խրթին վանկեր. ան «ծիչ» մըն է, եթէ կ'ուզէք լաց մը, որով կը բացատրէ իրեն ախորժ և անախորժ եկած բոլոր եղելութիւնները ու միջադէպերը: Սակայն իր պարզութեան մէջ էապէս բաղադրիչ է այդ լեզուն, որուն ուսումնասիրութիւնը կենսական կարեւորութիւն ունի մեր մայրերուն համար, քանի որ անոնցմէ շատեր անգիտանալով այդ լեզուն գարձուածքը և նըրբութիւնները, անզգալարար կ'ենթարկուին աչքառու սխալներու, վտանգելով իրենց սիրատունին առողջութիւնը և կեանքը: Ես տեսնիմ եւ մայրեր, որոնք շարունակ ձեռն առած են իրենց լացող մանկան, երբ այս վերջինը ստամոքսի կամ աղիքներու խանգարումին հետեւանքով իր ցաւը կը յայտարարէր, իր ճիշտով:

Մանկան ճիշտ մէջ, գոհունակութենէ աւելի արտունջ, հանուկ երբ կուլայ, դիտնալու է թէ ան կը տառապի և կամ իր կամայականութեան ենթարկել կ'ուզէ իր հոգածունները: Մանուկը կ'ուզէ իր կամքը պարտադրել իր շուրջիններուն:

Լացին տեսակը ճշդել կարենալու համար, ուշի ուշով հետեւելու է մանուկին ճիշտ մէջ շեշտուող ճայնաւորքի հանգամանքին, լացին մէջ տիրող ճայնաւորին ճշտուող, եթէ ըլլայ հաստիկ կամ պարզապէս դժգոհութեան մը բացատրութիւնը, և երբ ճայնաւորին շեշտը (ի) և (է), այսինքն սուր և բարակ, պէտք է համոզուիլ թէ մանկիկը կը տառապի ցաւի մը կամ ունէ անհանգստութեան մը հետեւանքով:

Մանկան ճիշտ միշտ անձկութեան կամ բողոքի վերագրել, յայտնի սխալանք մը պիտի ըլլար, մանկիկը երբեմն սեղմ, զըստաւ ազդակներ կ'ունենայ, որոնք յաճախ կը յաջորդեն հանրոյ վայելքի մը, գոհունակ, զուարթ արամադրութեան մը բընորոշ յայտնութիւններն են անոնք, զորս արտաբերած ատեն, մանկիկը ուրախ, ժպտուն կերպարանք մը կ'առնէ:

Մանկան լացին պատճառը զլխաւորաբար երկու աղբիւր ունի. արտաքին և ներքին:

Արտաքին պատճառները յաճախ կը պատահին և պարզ ուշաբուն մը բաւական է բառնալու կամ հետանցնելու զանոնք: Անոնց մէջ մեծագոյն տեղը կը զբաւեն օդերեւութական փոփոխութիւնները, տաքն ու ցուրտը, այն զգուշաւոր միջոցները որոնք մանուկը ցուրտին չենթարկելու համար կը գործադրուին, ատարկան կը խաղաղեն, սակայն անոնք իրենց նախազգուշական խընամբնեցութեան կ'երթան և աւելորդ նեղութիւններ կը պատճառեն մանկիկին, որ ծանր, հաստ ծածկոյթներու ճնշողութեան տակ կը

Մայրը իր սիրուն զաւկին սնարին առջեւ

յայտնէ շարունակական ճիշտով:

Մանուկին մորթը շատ փափուկ է և դիւրագոյաց, հետեւաբար շրտերու մէջ ննազած կարծր ծալքեր, կրնան անոր գանգաթին տեղի տալ, սակէ զատ խանձարուրը կոճկելու համար զայնակներու գործածած գնդաանջը, երբեմն լուս գոցուած չըլլալով կրնայ սուր և խայթող խոցոտումներ տալ:

Շատ անգամ մանուկը կը ճչայ բնականական պէտքերը հոգալէն վերջ, անշուշտ ան թրջուած ըլլալով կ'ուզէ որ զինքը շորցնեն, ասոր համար արթուն մայրեր, երբ կը տեսնեն իրենց հոգնատորին անմխիթար լացը, պարտին քակել օրօրոցին բոլոր կազմածքը և սպառնով անոր մաքրութիւնը և կանոնաւորութիւնը:

Մանուկը միեւնոյն դիրքի վրայ երկար ժամանակ պահել անհանգստութիւն և յոգնութիւն կը պատճառէ անոր, այս կը տեսնուի ազէտ աղախիներու քով, որոնք մանուկը պտոյտին տանելու պաշտօնը ունին, անոնք մանուկը իրենց բազուկին վրայ, անփոփոխ դիրքի մը մէջ հանգչեցուցած ժամերով կը պատճառեն անոր բողոքին պատճառ կ'ըլլան, և երբ իրենց թեւը յոգնի, այն ատեն անդիտակցօրէն կը փոխեն մանկան դիրքը, միւս թեւեր վրայ առնելով զայն, և այս բաւական կ'ըլլայ արդէն մանուկին լացը զազրեցնելու համար. մնաց որ այս սովորութիւնը չափազանց վնասակար ալ է, մանուկին ոսկորները ըլլալով առաձգական և դիւրաթեք, ողնայարի բնական ուղղութիւնը կրնայ շեղուի ենթարկուիլ և ձեւազեղում առաջ գալ: Այս կէտը պէտք չէ վրիպել մայրերու ուշադրութեանէն, որպէս զի, օրօրոցին համար ալ, զգուշ ըլլան մանկիկը միօրինակ դիրքի մէջ պահել, փոխն ի փոխ քոջեալ պատկեցնելու է զայն:

Մանկան ճիշտ ներքին պատճառները թուելու համար, ստիպուողաբար նկատողութեան պիտի առնենք արտաքինական կարգ մը երեւոյթներ, որոնք լացին հետ սերտ առնչութիւն ունին. հոս, կարեւոր դերը բիշկինն է, հարցը ուղղակի արտաքինական հոգին կը պատկանի, բայց անոր էական մասերը մեր մայրերուն մատչելի ընծայելու համար, պիտի թելադրենք ուշադրութիւն գարձել մանկան շարժումներուն, որոնք որքան ալ մեքենական կամ բնազդական բացայայտ

կերպով կը մատնանշեն ցաւին իսկութիւնը, տեղը և տեսակը:

Ենչառական գործարանները խանգարուած մանկիկին ճիշտ կարծ է և ընդհատ: Կոկորդի կամ շնչափողի հիւսնողութիւն ունեցողինը մարած է կամ խապոտ:

Անօթութեան համար լացող մանուկիկը թեւերն ու ծունկերը կը զարնէ:

Աղիքներու խիթէն տառապող մանկիկին ճիշտ աւելի երկար է, հատու և ուժգին:

Ականջի և գլխու ցաւերը ողբումնի և բողոքարկու ճայնեբով կը յայտնուին: Երբեմն ալ սուր, ճրմալող, սիրտ ճանկատող հանգամանք մը ունին:

Այսպէս դեռ երկար կրնանք տալ մանկիկին ճիշտ ու լացին պատճառները, բայց աւելորդ կը նկատենք երկարել այս ցանկը, քանի որ հոգածու մայր մը անոցմէ շատ շատեր կրնան շոտով տեսնել, հասկընալ ու թուել:

Չաւակ մը խնամելը մեծագոյն արուեստն է, դիւրին է սիրել ձեռքաւարը, բայց որքան աւելի հանձնել է ձեռք այդ սիրատուն փոքրիկը լաւագոյն կերպով կարենալ մեծցնելը:

ՏՕԲԹ. Բ.

ԱԿԵՏԻՍ (ՄԱՅՐԵՐՈՒՆ)
DADI (ՏԱՏԸ)

Նա օրօրոց մը որ կը զբօսցնէ երախաները և անոնց կը սուր վեցնէ ֆալելու եղանակը

SUSL կրնայ գործածուիլ թէ սան մէջ, թէ պարտէզին մէջ, և թէ դաշտերը և նամբորդութեան տեղն: Շատ դիւրաւար է:

Ընդհանուր մթերանոցը
A. KIFIDES

Պէշողու, Իսթիզլալ լնասէսի կիլակնի փողոցի անկիւնը

Հեռագրային՝ 41429

ԱՊՊԸ ՀՈՎ ԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ԻՆՉԵՐ ԿՐՆԷ ԵՒ ՈՎՔԵՐ ԿՎՊԱՅՈՎԱԳՐԷ

Ճախուղն սկսելով մինչեւ վաղուան օրը կ'ապահովագրեն

ԵՐԹԷ ԱՅՑԵԼԷՔ ԼՈՅՏԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ, ՀՈՆ ԿԸ ԳՏՆԷՔ ՆԱԲՈԼԵՈՆԻ ԿԵԱՆՔԻՆ ՎԻՆՏՁՈՐԻ ԴՈՒՔՍԻՆ ԱՍՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ, ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ԴԵՍ ԱՊԱՅՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Լոնտոն, Թօրը Պրիմի կողմը, Թօրը Սթրիթ թաղը պղտիկ սրճարան մը կայ: Էտուքրա Լոյտ ա նունով մէկը 1789ին գնեց այդ սրճարանը, որ քիչ ատենէն նաւաստիներուն հաւաքավայրը եղաւ: Նաւաստիները իրենց պարսպ ա տեններուն, զանազան խաղերով կը զբօսնուէն այդ սրճարանին մէջ: Աստոնց ամենէն աւելի սիրած զբաղումն էր զբաւ բռնել թէ այն ինչ նաւահանգիստէն մեկնող այս ինչ նաւը ե՞րբ պիտի հասնի Լոնտոն: Այս զբաւը, որ անցնելով, լուրջ հանգստեան մը առաւ, այդ նաւաստիներէն քանի մը ուշիմ մարդիկ գրի առին զբաւին պարագաներն ու արդիւնքը:

Այս եղելութիւններէն քանի մը տարի ետքը, 1720ին, կազմուեցաւ Լոյտի Ընկերութիւնը, որ այսօր պաշտօնի ծովային ապահովագրական ամենէն մեծ ընկերութիւնը եղած է, որուն ներքին կանոնադրութիւնը վաւերացուցած է Անգլիոյ թագաւորը: Այսօր ալ հանրահայտ է այն ընկերութիւնը և մարդոց կեանքէն դատ կ'ապահովէ ամէն բան: Օրինակի համար, Մառլէն Տիթթիլի ծովորդ, Լուի Մարիին առաջին ճամբորդութիւնը, Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջև պատերազմի վտանգները, ժօէ Լուիս Նմէլինկի միջև տեղի ունենալիք մարզախաղի մրցման օրը օդին լաւ կամ գէշ ըլլալը, սինէմայի մը ֆիլմին հասոյթը, Անգլիոյ նախորդ թագաւորին ամուսնութեան հարցը, Վիմպլը տօնի մէջ ըլլալիք թէնիս մարզախաղի օրին անձրեւ պիտի զայ թէ ոչ, շահատուքերը պիտի աւելնա՞ն թէ ոչ: Թէյի մաքսատուքի հասոյթին աւելնալը: Լոյտի Ապահովագրական Ընկերութիւնը ապահովագրած է բոլոր այս տեսակ զործերը: 150 սէնտիքաներ միացած են Լոյտի Ապահովագրական Ընկերութեան մէջ:

Անցած տարի, մարդուն մէկը զիմեց Լոյտին և պահանջեց որ թագաւորին կեանքը ապահովագրել տայ մահուան դէմ... Ընկերութիւնը

քննութիւն մը կատարեց այդ անձին մասին և սա տեղեկութիւնները քաղեց: Այդ անձը հիւսուածոյի մեծ գործարանատէր մըն է և գունաւոր կերպաներ կը շինէ: Հաշուեր է որ եթէ թագաւորը մեռնի, շատ մարդ սուգ պիտի բռնէ, սև պիտի հագնի և զունաւոր կերպաս չպիտի ծախուի: Ուստի ուզած է ապահովագրուիլ այդ վտանգէն:

Լոյտը հիւանդի թանգարան մը ունի: Հոս կ'ընթաց և պահուած են բոլոր արժէքաւոր պայմանագրութիւնները: Ատոնց մէջ ամենէն արժէքաւոր և ուշագրաւն է այն ապահովագրութիւնը զոր Ուիլեմ Ծօրէնկիթը անուսով կերպասի վաճառական մը կ'ընթաց է Նաբոլէոնի մահուան դէմ: Այս պայմանագրութեան մէջ ըսուած է.

— 1813 Յունիս 21էն առաջ, Նաբոլէոնի մեռնելուն կամ գերի բռնուելուն դէմ ապահովագրութեան պայմանագրութեան դրուած է:»

Հասկցուեցաւ որ այս գործարանատէրը Նաբոլէոնի բանակին սև կերպաս կը ծախէ եղբր: Նաբոլէոնի մահուան պարագային իր կրկնիք վնասները ապահովագրած է Լոյտին:

Ընդհ. Պատերազմին, «Թիթանիք» շոգենաւին ընկզմիլը ՇՍ միլիոն տոլարի արժամ է Լոյտ Ընկերութեան:

1914ին, Լիոնի մէջ ցուցահանդէս մը պիտի բացուէր: Յուցահանդէսին վարչական ժողովին նախագահը անմիջապէս Լոնտոն գնաց, Լոյտի զիմեց և ապահովագրել տուաւ ցուցահանդէսը որչափ ապահով չկրնալ բացուելու հաւանականութեան դէմ:

Յուցահանդէսին վարչական ժողովին նախագահը ուզեց պայմանագրութեան մէջ անցընել «ամէն հաւանականութեան դէմ» պայմանը: Լոյտի տնօրէնը յօժարեցաւ ընդունիլ այս պայմանը և անոր տեղ անցուց «պատերազմի վտանգին դէմ» բառերը: Ու երբ պա-

տերազմը ծաղեցաւ, վարչական ժողովի նախագահը Լոնտոն վաղեց և 500,000 տոլար գանձեց Լոյտէն:

Լոյտ 250,000ական տոլարի ապահովագրած է Քանաւայի մէջ ծնած հողորոնակներու իւրաքանչիւրը:

Ատենօք, Լոնտոնի մէջ մեծ հրդեհ մը ծաղեցաւ և այս հրդեհին մէջ մեռնողներուն յիշատակը պահելու համար Լոնտոնի աշտարակին քով բարձր յիշատակարան մը կառուցուեցաւ: Այս բարձր շէնքին շրջակայ վաճառատուններուն տէրերը՝ այդ շէնքին փլչելուն դէմ ա-

պահովագրեցին իրենց անձն ու իրենց վաճառատունները: Ի զօրու է տակաւին ապահովագրութեան այս պայմանագրութիւնը:

Լոյտը ընկերութիւն մը չէ: Լոյտի անունը կրող անձերու և ընկերութեանց Միութիւնն է և այս Միութեան նպատակն է օգտուիլ Լոյտի վայելած տեսութիւններէն:

Լոյտ ծովորդ մէջ բանող բոլոր շոգենաւերու մասին իրականաբար տեղեկութիւն ունի: Լոյտի անդամ արձանագրուելու համար պէտք է վճարել մուտքի համար 2500 տոլար, և պէտք է տէրը ըլլալ 250 հազար տոլարի:

Լոյտի հսկայ շէնքին մէջ «գէշ լուրերու» յարկաբաժին մը կայ: Երբ ովկիանոսին մէջ, շոգենաւ մը արկածի մը հանդիպի, երբ այդ շոգենաւին մէջ հրդեհ ծագի, եթէ Ասիոյ կամ Աֆրիկէի մէջ յեղափոխութիւն մը պատահի, թոշոյ օդանաւ մը եթէ վար իյնալով ջարջախուի, վերջապէս եթէ ասանկ ու եւ է կարեւոր գէպը պատահի, Լոյտի այդ գէշ լուրերու կեդրոնի գանգակը կը հնչէ և ամէն մարդ հոն կը վազէ, կատարեալ տեղեկութիւն տնայնու համար:

Ասկէ ա՛միս մը առաջ, մէկը կը զիմէ Լոյտին և կ'ըսէ.

— Անգլիոյ պատերազմի մտնելուն դէմ ապահովագրութիւն մը կ'ընել կ'ուզեմ, ի՞նչ կը պահանջէք:

Ընկերութեան տնօրէնը անմիջապէս կը պատասխանէ.

— Հարիւրին 7ուկէս:

Այդ անձը անմիջապէս կը ստորագրէ պայմանագրութիւնը:

Մինչմայի աստղերուն, մարդասիրտի հետեւողներուն, նաւապետներուն ամէնքն ալ ապահովագրուած են:

Մարլէն Տիթթիլի ապահովագրել տուած է իր սրունքները, նախ ապահովագրել տուած է ինքզինքը: Միւս աստղերն ալ ինքզինքնին ապահովագրել տուած են ֆիլմերը չգաճալու և իրենց անկէ վնասուելուն դէմ: Ժանէթ Մաքտոնալտ ապահովագրել տուած է իր աչքերն ու շքրթուքները:

Մարգարիտ մարդիկ ալ մեծ մասամբ ապահովագրուած են: Պերլին ողիմպիականներուն մասնակցող ամերիկացիները խիստ մեծ զուամբերով ապահովագրուած են: Ա.

Ն Է Օ Ք Ա Լ Մ Ի Ն Ա Ն

Ե
Օ
Ք
Ա
Լ
Մ
Ի
Ն
Ա

Կռիփի, Հարբուխի, գլխու եւ
ակուայի ցաւերու, սիաթիփի,
արթրիդիզմի, ինչպէս նաեւ
ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ
ՑԱԻԵՐԸ ԿԸ ԿԱՆԻՏԷ
Ն Է Օ Ք Ա Լ Մ Ի Ն Ա

Ե
Օ
Ք
Ա
Լ
Մ
Ի
Ն
Ա

— Օրինող Պէտրիսին քիչ մը անանուել բերելու համար դուրս պիտի ելլամ, խօսք առաւ Բիգօլո խօսքը Գաթալանի ուղղելով:

— Ես ալ երթամ նոր տաներէցը պիտի կանչեմ, աւելցուց ձօվանի:

— Ի՞նչ է եղեր որ, տիրուհինդ շատ ծանր է որ բրահանայ կը կանչէք, հարցուց Գաթալան կողմէն:

— Անանկ կ'երեւայ, պատասխանեց ձօվանի:

— Ուրեմն գացէք, գացէք, բայց շուտ վերադարձէք, վերջացուց Գաթալան քիչ մը կակուղնալով:

Ապա դոնապանին դառնալով աւելցուց.

— ձուլիւ, ձգէ որ սա սրիկաները դուրս ելլեն:

ձուլիւ դրան առջեւէն մէկ կողմ քաշուցաւ:

Բիգօլո եւ ձօվանի զղեակէն դուս ելլալուն պէս, Պաթիւնայի հասնելու համար սկսան ունեցած ուժովն իր վագի:

Բայց այնքան արագ կը վազէին եւ Պաթիւնայի հասնելու համար այնքան անհամբերութիւն ցոյց

«Ճամանակ»ի թերթօնը = Թի 39 =

Պ Է Ա Թ Ի Ս

Հեղինակ՝ Ա. Կաղեմախան ՔԼՕՏԷՆՐԻՈ

Կուտային որ, մտքերնուն անգամ չանցուցին անգամ մը ետեւնին դառնալով հասկնալ թէ ոնէ մէկը իրենց կը հետեւէր:

Այս եղաւ ան երկու հաւատարիմ սպասաւորներուն գործած ամէնէն մեծ անխոհմտութիւնը, որովհետեւ ծառերուն եւ ցանկապատներուն ետեւէն դժժանքաբար զէմք մը տեսնուեցաւ որ վագիլով տեղ կը փոխէր, առանց ընաւ Բիգօլոյի եւ ձօվանիի հետքը կորանցնելու:

ՆԱՄԱԿԸ

Գաթալան գործունեայ մարդ էր, գործունեայ և միանգամայն բանգէտ:

Այդ շրջանին երբ տակաւին քիչերը կարողալ գիտէին, Գաթալան լաւ կարողալ գրել գիտէր:

Ատկէ զատ ուրիշ բաներ ալ գիտէր ան, որովհետեւ աւագակ ըլլալէ առաջ փաստաբանի քով գրագիր եղած էր:

Սպանիոյ մէջ սպաննած էր այն վանքին մեծաւորը ուր ուսանելու եւ կրօնական սքեմը հագնելու համար մտած էր:

Ան այս մարդասպանութիւնը իր ընտրելիք կեանքին յառաջաբանը եղած էր:

Նախկին փաստաբանի գրագիրը վրայէն նետելով իր կրօնական սքեմը, աւագակ եղած էր, աւագակախութիւնը մէջ մտած էր որուն պարագուտը եղած էր յետոյ, այս աստիճանի բարձրացումը ձեռք անցուցած էր պարագայէն մեծահարուստէ մը բաւականաչափ գումար մը փրկագին ստանալու հա-

մար նոր չարչարանքներ հնարած ըլլալուն շնորհիւ:

Բայց կայսրութեան բոլոր մեծամեծները զինքը հալածել սկսած էին:

Գաթալան հրաշքով ազատելով անոնց ձեռքէն, նաւ մը նստած էր, բայց այս նաւն ալ ծովահէններու կողմէ գրաւուելով, անոնց կողմէ իր գերի Այնէրիս տարուած էր: Սակայն հոնկէ ալ շուտ ազատեցաւ, անոր համար որ ծովահէնին կինը զլխէ հանեց եւ ան ալ օգնեց իր փախչելուն:

Երկուքը մէկ նաւ մը առին, որ իտալիոյ մօտերը փոթորիկի մը բռնուելով ընկղմեցաւ:

Գաթալան այս անգամ ալ կրցաւ ինքզինքը ցամաք նետել, բայց իր կեանքը ազատելու համար առանց

ոնէ խղճի խայթի ծովուն մէջ խեղդեց իր սիրունին:

Անկէ ետքը ի՞նչ ըրաւ, ինչպէս կոծա Զէնչին գտաւ, ատիկա ետեւ եւ կոմսը գիտէին միայն:

Մեզի սա միայն յայտնի է թէ այն օրէն սկսեալ Գաթալան օդ տիրողը չար ոգին եղաւ. չար ոգին մը որ կը հիանայ իրեն շուտ մտուղ չարութեան աղբիւրն վրայ կոմսին յանձնէ:

Այս նամակը սարսափելի գաղտնիք մը կը պարունակէր անշուշտ կոմսին յանձնէ:

Բիգօլո եւ ձօվանի Պաթիւնայի հասնելէ յետոյ երեքը մէկէն խոսք մտան: Բայց ուրկէ ուր մտքերն ալ պիտի անցնէին թէ կրօնական պատուհանին ետին երկու աչքերը կայսր զինքը լրտեսող եւ երկու ակնաչնք՝ զինքը մտիկ ընող:

(Նաւ.)

ՆԿԱՐՆԵՐ ԱՆՑԵԱԼ ԴԱՐՈՒԻ ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

ՄԻՈՍ ԱՂ Ա Վ ԱՐՉԱԿԱԼ

“ՏԱՆԸ ՔԻՐԱՆ ՏՈՒՆԸ ԿՈՒՏԷ”

ԵՖ. ԱԼԵՆԱՔԵԱՆ

— Հասկցանք, եղբայր, հասկը-
ցանք, մենք քանի՞ ամիսէն վարձք
պիտի առնենք, ասդին 60 կարմիր
ոսկի փոխ առի, 6 ամիսէն ֆայիզ
կուտամ կոր:

— Սխալ խորհրդեր եւ ճշիւն գուրչ
չունը իլէ ալ թուրքումազ: Ան
չէ ամա մենք հոս քերածի՞ եկանք
չէնէ տուններուդ թամիրճի ենք,
ուրիշը շատոնց ելած էր: Տանիքին
մահանները աւրուեր, օլուխները
փասուած՝ չի վազեր դուրս կու-
տայ, պոռուները հող լեցուեր, ո՞վ
գիտէ քերէմիսներէն քանի հատը
ինկեր է, որչափ կոտրածներ կան:

— Փորձանք մըն է գլխուս ե-
կաւ, ի՞նչ ընենք, չինել տուէք և
հաշիւս անցուցէք:

— Մինչեւ լինուիլ տունի քի-
րաս ամսական 135 զրուշ պիտի
տամ, ինչու որ վերի խաթը չի
տատուիր: Խաթերդ համար այս ան-
գամ ալ թամիրի գործին վրայ կը
կենամ: Ըսածներս սանկ 4—5 ոս-
կիին մէջն է: Դուք ա՛լ 3 ամիսէն
հրամայէք, երկան բարակ հաշիւի
նախնք առնեն:

Որչեալ թուականին մեր Մար-
տիրոս աղան կուզայ այս անգամ
վարձք առնելու հաստատ մտադրու-
թեամբ և կը խորհի երբեք կարե-
ւորութիւն չտալ եթէ աւարկու-
թիւն ընեն:

— Բարի լոյս, Սիոս աղա՛:

— Աստուծոյ բարին, սիրելի
ամաներս, պէ՛՛ ճանըմ, մենք աս
տինք:

— Ի՞նչ եղաւ, նորէն բան մը
պատահե՞ր է:

— Դուք այս չէնքը առած ա-
տեննեղ քերէմիսին վրայ ելա՞ք,
օճախը քննեցի՞ք:

— Տէ՛ր ողորմես, նս կատո՞ւ
եմ, հոն ի՞նչ գործ ունիմ:

— Թամա՛մ, ըսել է տունին ե-
րեսի աղէկներն խարուցցաք, չէնք
չնորք պոլալամիշ ըրեր ձեզի քշեր
են: Ե՛կ իսէ, թէնէքէճի, սարնիճի
պիլէզիկ, 5 ոսկիի մալ եղաւ ամամ
ևս ամսականէս աւելի մասարա՞ր չեմ
կրնար մանել:

«Ձեր տեղը մենք վեր ելանք,
նայեցանք, համամճի բերինք, կըր-
ցածնուս շափ քերէմիսներն ալ չի-
նել տուինք, բայց մէկ կողմի չա-
թըն փատուկ է եղեր, հայտէ այդ
գործը թողունք, օրուան կարեւո-
րին նայինք: Վերի օճախին էթ-
րաֆի չինկոն փոտեր է, չինուած
օրէն ասդին չեն նորոգեր, օճախն
ալ չի քաշեր, մաքրուի կ'ուզէ,
ուսեղիք տապկես նէ, մուխերուն

Մէկէն ի մէկ երեսը խնդաց: Կ'երեւի թէ ներսը
անցնող դարձող տեսարանը իրեն հետաքրքրութիւնը
շարժած էր:

Պարսիկ դեսպանը, զիմակը երեսին, պարոն Շան-
թօսէի աշխատութեան սենեակին մէջտեղ կեցած, կա-
նանչ լուսամտիփող գրասենեակի փոքր կանթեղ մը
բռնած ձեռքը, իր գզեստին գրպանները կը խառնէր
եւ վերջապէս գրպաններուն մէկէն բանալի մը առնե-
լով՝ կը քաշէր դուրս կը հանէր:

Ապա, կատուի քայլերով, աստափով ընդելուզ-
ուած դարակի մը կը մօտենար, գաւազութեամբ ձեռքի
կանթեղը մարմարիտին վրայ կը դնէր, բանալին ցար-
պիկութեամբ բանալիի ծակէն ներս կը խօթէր, գրա-
սեղանին գորոցներէն մին կը բանար, գորոցին վրայ
կը ձուէր, մորթէ փորը լեցուն թղթապանակ մը կ'առ-
նէր հանկէ, կը բանար, գոհունակութեամբ մէջի պա-
րունակութիւնը աչքէ անցընելէ յետոյ առանց բան մը
առնելու ամէն բան նորէն տեղը կը դնէր եւ այն մի-
ջոցին երբ կը պատրաստուէր գորոցը գոցելու համար
բանալին դարձնել, մէկէն ի մէկ սենեակին դուռը
մեծ աղմուկով բացուելով եւ սենեակապան մը ներս
մտնելով, աչքերը դուրս ինկած, պարսիկ դեսպանին
վրայ կը խոյանար եւ կը գոչէր:

— Գո՛ւշ, գո՛ղը, բռնեցէ՛ք, բռնեցէ՛ք:
Ուրիշ սենեակապաններ, որոնցմէ մէկուն ձեռքը
վառուած աշտանակ մը կար, սենեակէն ներս կը խու-
ժէին:

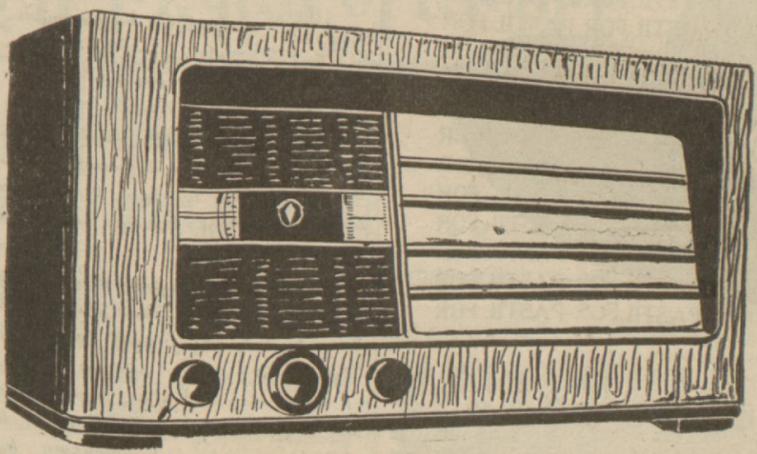
— Վա՛յ, անիծեալ Բօքօ, ամէն բան ջուրը պիտի
ծգէ, մոնչեց ակոսներուն տակէն Վիտօք որ պատշ-
գամէն ամէն բան տեսած էր:
Եւ բազրիքներէն վար ցատկելով սկսաւ վագել:

Տ.ՏԱ. ՆՏՕՐԻԱ.
Յուդարկաւորութեան կազմա-
կերպի հաստատութիւն
հիմնուած 1889ին
Բեռն, Աւստրիա Մէտիս
Քիւ 20: Հեռաձայն՝ 41630
Յուդարկաւորութեան մէկ գործ
կը ստանանք: Մեր ապրանքները
լաւագոյն եւ ամենազին են եւ 42
տարիէ ի վեր մեր աշխատանքնե-
րուն մէջ կը պատրաստուին: Կը
տրամադրենք դազաղներ, ծաղիկ-
պսակներ, դազաղակներ: Կը կա-
տարենք ձեւակերպութիւններ, կը
պատրաստենք մանազղներ եւ մա-
րիշերային սպասարկութիւն՝
թէրթէ, Պարօն, Չըքմազ փողոց
Հեռաձայն՝ 44031
Գազաղակի օրօցներ՝
3 ոսկիէն սկսեալ

ապահոված էր: Եւ երբ այս յար-
մար դարձուածքով տանտէրոջ վրայ
բեռնուց գործին շարունակութիւնը
ալ եկող խալֆային կը մնար ամ-
բացնել: Մարտիրոս յաջորդ երկու
ամսուան մէջ թէեւ երկու քուկէս
ոսկի ամսական գանձեց ետգործի-
ճէն, բայց նոյն յրջանին 39 դեղին
սկիլէ աւելի նորոգութեան գրամ
վճարելուն նեղութեան մէջ ինկաւ

և ստիպեալ կ'իսաւարտ թողուց:
Երբք լամիւրը լրանալուն, նոր
տեսարան.— Մաշալլա՛հ, Մարտի-
րոս էֆէնտի, նորէն տէրտի ին-
կանք: Է՛ն ստաջ թուրումպան աւ-
րուեցաւ, յետոյ թախթափոյնն,
բարմախընը, զետնի փայտէ տէօ-
չէմէն, զինկօն ալ սաղլամ չէ:
Անցեալ օր մազ մնաց հոն մեծ վը-
տանդ պիտի ելլէր. ինչու որ տէօ-

չէմէն չոքեց և մեր հաճի հանրմին
ոտքը փնասուեցաւ: 15—20 տարի
եկող գացող վայելք են, փոր-
ձանքը իմ գլխուս պլլեցին:
— Աման, Սիոս աղա, մէկ տար-
ուան մէջ քերա շառնելէս զատ 30
ոսկիէ աւելի վրայ տուեր եմ,
պարտքը պողազս ելաւ, ի՞նչ կ'ը-
սես, նորէն թամիր կայ:
(Շար.)

Հոյակապ արտափն երեւոյթով
եւ թէքնիկ կատարելագործու-
թեան տեսակէտով աչեքը
ըլաւնող գործիք մը՝

Ա.ԿԱ. ՊԱԼԴԻԿ

ԲՈԼՈՐ ԱԼԻՔՆԵՐԸ

Խիստ որոշ առնող և Ռատիօ էլէք-
թրիքին բոլոր թէքնիք կատարե-
լագործութիւնները մարմնացնող ուս-
տիօ մըն է: Մեծ քատրան ունի:
Ափրիկեան Չարէլլի տիկնոջ շատ
զեղեցիկ և սիրուն է:

Կալաթա Պանքալար ճատ. ՌԱՏԻՕՅՈՒՆ վաճ.
Բէնտիկ Նիկար. վաճ. ՇէՎՔԷԹ ԲՈՒՊՊԷՐ
Պարսա ՆՈՒՐԻՏՏԻՆ ՆԷՇԷԴ Ուղուհչարը 128
Իզմիր Ա. Ֆէ՛ԼՏՄԱՆ Բէչգէմալըճար Չուզուր
Չօնկուլտաք Մօպիլիս էփի Ա.Լ.Ի ՐԸՉԱ.
Ատանա Ի. ՍԱՄԻ ԻԻՆԼԻԻՉԱՉԻ եւ ՆՈՒ-
ՐԻՏՏԻՆ ԱՔԱՉ
Եւ Իսթանպուլ Սուլթանհամամ Համիտպէյ
Կէչիտի թիւ 54

Վ Ա Ճ Ա Ր Մ Ա Ն Վ Ա Յ Ր Ե Ր Ե Ի Գ Ո Ր Մ Ա Կ Ա Լ Ն Ե Ր

